

Πανεπιστήμιο Αθηνών
Εργαστήριο Ευρωπαϊκής
Ενοποίησης και
Πολιτικής (ΕΕΕΠ)

Ελληνικό Κέντρο
Ευρωπαϊκών Μελετών

Ενημερωτικό Δελτίο

για τις

ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

τεύχος 7, Ιούνιος 2005

ΚΩΔΙΚΟΣ: 6029

Π.Κ. Ιωακειμίδης, «Η Ένωση σε βαθύτατη κρίση»	3
<u>Επισκόπηση</u>	4
- Σύνταγμα	
- Οικονομικά	
- Διεύρυνση	
Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο	9
Οι Προτεραιότητες της Βρετανική Προεδρίας	12
Φάκελλος:	
Η διπλή απόρριψη του Ευρωπαϊκού Συντάγματος	14
Η διαχείριση των στερεών αποβλήτων στα ελληνικά νησιά: το νομοθετικό πλαίσιο και η εφαρμογή του	19
Τύπος	20
-Ελληνικός	
- Ξένος	
Τεκμηρίωση	24
Επισκόπηση Έρευνας	
Εκδηλώσεις	26
Ένωση Πολιτών για την Παρέμβαση	28

**ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΕΕΕΠ)**

**Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης
Τομέας Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών**

Το Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής (ΕΕΕΠ) ιδρύθηκε το Νοέμβριο του 2002 στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Το Εργαστήριο έχει ως αποστολή ανάμεσα σε άλλα:

- τη συστηματική παρακολούθηση, ανάλυση, ερμηνεία και αξιολόγηση των εξελίξεων στον Ευρωπαϊκό χώρο,
- τη συνεργασία και ανταλλαγή επιστημονικών γνώσεων με άλλα ακαδημαϊκά ή ερευνητικά ιδρύματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό και
- τη συμμετοχή σε εθνικά, κοινοτικά ή διεθνή προγράμματα

Διευθυντής Εργαστηρίου: Καθηγητής Πάνος Καζάκος

Υπεύθυνη Ερευνητικής και Διαχειριστικής Στήριξης Εργαστηρίου: Ελένη Δεμίρη

Επιστημονικό Συμβούλιο: Π. Κ. Ιωακειμίδης, Π. Καζάκος, Ν. Μαραβέγιας, Μ. Τσινισιζέλης, Λ. Τσουκάλης, Κ. Υφαντής, Ι. Υφαντόπουλος, Π. Βαρβαρούσης, Σ. Βέρνυ, Ε. Δούση, Κ. Μπότσιου

Με το Εργαστήριο συνεργάζονται επίσης μέλη ΔΕΠ άλλων Πανεπιστημίων

**ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
(ΕΚΕΜ), Ξενοφώντος 4, 105 57 Αθήνα**

Το Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών ιδρύθηκε το 1988 ως ανεξάρτητο ερευνητικό κέντρο, θεσμικά εποπτευόμενο από το Υπουργείο Εξωτερικών. Κύρια αποστολή του είναι η μελέτη και έρευνα των θεμάτων της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και γενικότερα του Ευρωπαϊκού χώρου και αυτών που συνδέονται με τη συμμετοχή και το έργο της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και των γενικότερων θεμάτων της Ελληνικής εξωτερικής πολιτικής. Στην τρέχουσα περίοδο, το Ε.Κ.Ε.Μ. αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στα θέματα της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στη συζήτηση για το "Μέλλον της Ευρώπης" και την Ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη, την ανάπτυξη της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας (ΚΠΑΑ), την ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας, τις εξωτερικές θεσμικές σχέσεις της Ένωσης, καθώς και γενικότερα την προσαρμογή της Ελλάδας στο μεταβαλλόμενο ευρωπαϊκό περιβάλλον. Επιπλέον στις ερευνητικές προτεραιότητες του Ε.Κ.Ε.Μ. εντάσσονται σταδιακά και ζητήματα γενικότερης διεθνούς πολιτικής, όπως οι διατλαντικές σχέσεις, οι προοπτικές της διεθνούς οικονομίας, καθώς και ζητήματα διεθνούς και περιφερειακής ασφάλειας.

Πρόεδρος & Γενικός Διευθυντής: Κώστας Υφαντής (Αναπληρωτής Καθηγητής Παν/μιο Αθηνών), *Μέλη Δ.Σ.:* Κ. Λάβδας (Παν/μιο Κρήτης), Π. Λιαργκόβας (Παν/μιο Πελοποννήσου), Μ. Μαρινάκη (ΥΠΕΞ), Δ. Ζώης (ΥΠΕΞ), Ο. Κυριακόπουλος (Σ.Ε.Β.), Σ. Ευσταθιάδης (Δημοσιογράφος). Το έργο του ΕΚΕΜ υποβοηθείται από δεκαμελές Επιστημονικό Συμβούλιο.

Μηνιαία Έκδοση

Ιδιοκτήτης: Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα

Εκδότης: Πάνος Καζάκος, Διευθυντής Εργαστηρίου Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής
Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα

Υπεύθυνος Δελτίου: Καθηγητής Π. Κ. Ιωακειμίδης

Συντακτική ομάδα: Βαλλιαντάου Άννα, Ματσουκά Κλεοπάτρα

Για τυχόν παρατηρήσεις και σχόλια: 2103689535, newsletter_eeep@pspa.uoa.gr

Η έκδοση γίνεται σε συνεργασία με το Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών

Π.Κ. Ιωακειμίδης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, Μέλος Δ.Σ. ΕΛΙΑΜΕΠ.

«Η Ένωση σε βαθύτατη κρίση»

«Η Ευρωπαϊκή Ένωση δε βρίσκεται απλά σε κρίση. Βρίσκεται σε βαθύτατη κρίση». Η αδυναμία επικύρωσης του Ευρωπαϊκού Συντάγματος και συμφωνίας πάνω στον προϋπολογισμό (δημοσιονομικές προοπτικές) πιστοποιούν την κρίση. Το Σύνταγμα είναι τώρα κάτι σαν τη «γάτα του Στρόντιγκερ»: νεκρό και ζωντανό ταυτόχρονα. Η «γάτα του Στρόντιγκερ» μπορεί να είναι, ως γνωστόν, νεκρή και ζωντανή. Εξαρτάται από τον παρατηρητή. Έτσι περίπου φαίνεται να είναι και το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα μετά τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου των Βρυξελλών. Αλλά ενώ η ζωντανή/νεκρή γάτα υπάρχει στο θεωρητικό κόσμο της κβαντομηχανικής, το Σύνταγμα, ως προϊόν της πολιτικής πραγματικότητας, δεν μπορεί να συνεχίσει ως «γάτα».

Η «περίοδος περισυλλογής» που αποφασίστηκε αφήνει όλα τα ενδεχόμενα ανοιχτά. Επί του παρόντος, αυτό που έχουν καταφέρει τα διάφορα «όχι» είναι να αναδείξουν ως μοναδικό ηγέτη και κερδισμένο του Ευρωπαϊκού χώρου τον Τόνυ Μπλαιρ και τις απόψεις του. «Όποιος συμμαχεί με το διάβολο τελειώνει τη ζωή του στην κόλαση» -κάτι που όφειλε να γνωρίζει η Αριστερά των απερίσκεπτων «όχι» (αν και θα πρέπει να ομολογήσουμε ότι ορισμένες απόψεις του Τ. Μπλαιρ αξίζουν βαθύτερης προσοχής). Ανεξάρτητα από το περιεχόμενο της «περισυλλογής», ένα πράγμα εμφανίζεται ως σχεδόν βέβαιο: οδηγούμαστε στη δομική πολυδιάσπαση της Ένωσης. Ήδη υπάρχει η διάσπαση της ενοποιητικής ομάδας χωρών (integrationist group). Μέχρι πρόσφατα υπήρχε μια συνεκτική ομάδα κρατών που την αποτελούσαν ως κορμό, η Γαλλία, η Γερμανία και οι χώρες Benelux (Βέλγιο, Ολλανδία, Λουξεμβούργο) που λειτουργούσε ως η ατμομηχανή της ενοποίησης. Η ομάδα αυτή δεν υπάρχει πλέον και δεν μπορεί να αντικατασταθεί εύκολα από κάποια άλλη ως προωθητική της ενοποίησης.

Οι θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να λειτουργούν μεν αλλά δεν μπορούν να αναλάβουν και ηγετικό ρόλο. Η πρόσφατη κρίση αποτελεί κατά κάποιο τρόπο και εκδήλωση αποτυχίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Παρά τις άμεσες εκλογές, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απέτυχε στο κύριο έργο του: «να συνδέσει» την Ευρωπαϊκή κοινωνία με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Απέτυχε να αντιπροσωπεύσει αξιόπιστα την κοινωνία και τους πολίτες της στο σύστημα της Ένωσης. Ίσως γι' αυτό να ευθύνονται και τα εκλογικά συστήματα αλλά και το προφίλ των εκπροσώπων που «αποστέλλονταν» στο Κοινοβούλιο (γιατί ουσιαστικά δεν εκλέγονται).

Η πολυδιάσπαση θα μπορούσε να αποφευχθεί εάν το Σύνταγμα ως «γάτα του Στρόντιγκερ» θα μπορούσε να περάσει από την αβεβαιότητα στη βεβαιότητα της ύπαρξης και εφαρμογής. Αλλά αυτό φαίνεται ολοένα και πιο δύσκολο (αν και όχι εντελώς ανέφικτο). Έτσι αργά ή γρήγορα θα περάσουμε σε μια νέα «Ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική» που θα εκφράσει την πολυδιάσπαση και που θα θέσει χώρες όπως την Ελλάδα μπροστά σε τεράστια διλήμματα και προκλήσεις...

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Η **Ολλανδία** απέρριψε το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα με 61,6% ενώ η συμμετοχή στο δημοψήφισμα ήταν μεγάλη (62,8%). Υπενθυμίζεται ότι το δημοψήφισμα στην Ολλανδία δεν είναι δεσμευτικό καθώς το Ολλανδικό κοινοβούλιο έχει τον τελευταίο λόγο στην επικύρωση της Συνταγματικής Συνθήκης της Ε.Ε. Ο Ολλανδός Πρωθυπουργός Jan-Peter Balkenende δήλωσε ότι η κυβέρνησή του θα σεβαστεί το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος εκφράζοντας, όμως, και την απογοήτευσή του για το αποτέλεσμα. Επιπροσθέτως, ο Ολλανδός Πρωθυπουργός παρακίνησε τις άλλες χώρες (όπως για παράδειγμα το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Δανία και την Ιρλανδία) να συνεχίσουν τη διαδικασία επικύρωσης και να μην ακυρώσουν τα προτεινόμενα δημοψηφίσματα. Υποστήριξε ότι οι Ολλανδοί ψηφοφόροι εξέφρασαν την ανησυχία τους για την «απώλεια κυριαρχίας», την «Ολλανδική ταυτότητα» καθώς και για τις υψηλές οικονομικές συνεισφορές της Ολλανδίας προς την Ε.Ε. Επιπλέον, δημοσκοπήση που είχε γίνει μια μέρα πριν τη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος έδειξε ότι οι Ολλανδοί πιστεύουν ότι η Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση προχωρά πολύ γρήγορα και ότι, τελικά, η ένταξη της Τουρκίας στην Ε.Ε. και η δυσανεμία προς την Ολλανδική κυβέρνηση δεν αποτέλεσε το κύριο επιχείρημα που επηρέασε το λαό. Από την άλλη, σε άλλες έρευνες επισημάνθηκε ότι το 30% των Ολλανδών τάσσονται υπέρ της Ολλανδικής guild.

Ο **Γάλλος Πρόεδρος Jacques Chirac** έγραψε μια επιστολή στους 24 ηγέτες της Ε.Ε. μετά την απόρριψη του Ευρωπαϊκού Συντάγματος από τους Γάλλους πολίτες. Επεσήμανε ότι το Γαλλικό όχι δεν

αμφισβητεί σε καμία περίπτωση την ιστορική και εις βάθος ανάμειξη της Γαλλίας στην οικοδόμηση της Ευρώπης, ως ιδρυτικό μέλος της Ένωσης. Ο Γάλλος Πρόεδρος κάλεσε τα κράτη μέλη της Ε.Ε. να συνεχίσουν τη διαδικασία των επικυρώσεων του Ευρωπαϊκού Συντάγματος και τους αρχηγούς της Ε.Ε. να αναλύσουν τις συνέπειες του Γαλλικού όχι για την Ε.Ε. στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (16-17 Ιουνίου).

Στις 2 Ιουνίου 2005 ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου **Josep Borrell Fontelles**, ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου **Jean-Claude Juncker** και ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής **Jose Manuel Barroso**, εξέδωσαν κοινή δήλωση. Υπογράμμισαν ότι παραμένουν πεπεισμένοι ότι το Σύνταγμα της Ευρώπης καθιστά την Ευρωπαϊκή Ένωση δημοκρατικότερη, αποτελεσματικότερη και ισχυρότερη και ότι πρέπει να δοθεί η δυνατότητα σε όλα τα κράτη μέλη να εκφράσουν τη γνώμη τους για το σχέδιο Συντάγματος της Ευρώπης. Ανακοίνωσαν, όμως, την απόφαση της Προεδρίας να προβεί το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (16-17/6/2005) σε μια συλλογική και σε βάθος ανάλυση της κατάστασης λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τις ανησυχίες που εκφράζουν οι ευρωπαίοι πολίτες. «Είμαστε πεπεισμένοι ότι θα μπορέσουμε, με τρόπο συλλογικό... να βρούμε τον τρόπο να κάνουμε την Ευρωπαϊκή Ένωση να προχωρήσει μέσα σε ένα πλαίσιο γενικής συναίνεσης, σε ό,τι αφορά στην ταυτότητά της, στους στόχους της και στα μέσα που διαθέτει. Και τούτο, διότι η Ευρώπη προχωράει και οι θεσμοί της θα συνεχίσουν να λειτουργούν πλήρως».

Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής **José Manuel Barroso** επικαλέστηκε τη Δήλωση 30 που παρατίθεται στη Συνταγματική Συνθήκη, η οποία προβλέπει ότι αν, δύο χρόνια μετά την υπογραφή της Συνταγματικής Συνθήκης, τα τέσσερα πέμπτα έχουν επικυρώσει το κείμενο και ένα ή περισσότερα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν δυσκολίες τότε το ζήτημα πρέπει να αναφερθεί στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για να αποφασισθεί τι θα γίνει στη συνέχεια. Επομένως, η διαδικασία των επικυρώσεων του εγγράφου θα πρέπει να συνεχισθεί κανονικά.

Ο Πρωθυπουργός του Λουξεμβούργου **Jean-Claude Juncker** τόνισε ότι η Ε.Ε. δεν κάνει το λαό πια να ονειρεύεται. Πρόσθεσε ότι αν συμφωνήσουν όλοι θα μπορέσουν να δείξουν στον έξω κόσμο ότι η Ε.Ε. λειτουργεί και παίρνει αποφάσεις. Απαντώντας σε ερώτηση για το βαθμό που επλήγη το ευρωπαϊκό όραμα δήλωσε χαρακτηριστικά ότι δεν είναι «γιατρός» για να κρίνει εάν η Συνταγματική Συνθήκη είναι νεκρή ή όχι αλλά υποστήριξε ότι σήμερα η πληγή ακόμα πονάει και είναι λίγο ανοιχτή. Πρόσθεσε ότι κάποια μακροχρόνια βλάβη μπορεί να προβλεφθεί επισημαίνοντας, όμως, ότι «κανείς δεν ξέρει τί σημαίνει αυτό για ολόκληρο το σώμα του ασθενή». Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της Ε.Ε. επεσήμανε ότι η κρίση που προκλήθηκε αποδυναμώνει τη θέση της Ευρώπης στον κόσμο δημιουργώντας μια ασαφή εικόνα για την πορεία που επιθυμεί να ακολουθήσει η Ε.Ε.

Σύμφωνα με τον Γερμανό υπουργό εξωτερικών **Joschka Fischer** (μετά από συνάντηση που είχε στις 7 Ιουνίου με τον **Stephen Hadley**, υψηλόβαθμο σύμβουλο ασφαλείας των Ηνωμένων Πολιτειών) οι **Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής** είναι ανήσυχες ότι η κρίση που θα ακολουθήσει τη διπλή απόρριψη του Ευρωπαϊκού

Συντάγματος θα επηρεάσει το χρόνο της ένταξης της Τουρκίας στην Ε.Ε. καθώς και τη μεγαλύτερη προσέγγιση στην Ε.Ε. της περιοχής των Βαλκανίων. Αναφερόμενος στα Βαλκάνια, ο Γερμανός υπουργός εξωτερικών δήλωσε (**Spiegel Online**) ότι η Ε.Ε. δεν μπορεί να επιβραδύνει την πορεία των εξελίξεων σε ό,τι έχει δεσμευθεί στη διεθνή σκηνή. Επισημαίνεται ότι δημοσίως οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής έχουν ασχοληθεί λίγο με το μέλλον του Ευρωπαϊκού Συντάγματος.

ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ

Στις 12 Ιουνίου (στη Γερμανική εφημερίδα **Bild**) η Επίτροπος Εξωτερικών Σχέσεων **Benita Ferrero-Waldner** υποστήριξε ότι θα πρέπει να επιβραδυνθεί λίγο η διαδικασία της διεύρυνσης μετά τη μεγαλύτερη διεύρυνση στην ιστορία της Ε.Ε. το 2004. Τόνισε ότι οι ευρωπαίοι πολίτες χρειάζονται λίγο χρόνο προκειμένου να προσαρμοστούν στη μεγάλη αυτή διεύρυνση, η οποία είχε πολύ σημαντικές θετικές επιπτώσεις, τόσο στον οικονομικό όσο και στον πολιτικό τομέα.

Μετά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, ο κ. **Gerhard Schröder** δήλωσε ότι η Ε.Ε. δεν πρέπει να εγκαταλείψει τα σχέδια της για διεύρυνση. Μια σίγουρη επίπτωση τέτοιας αλλαγής θα ήταν η επιστροφή στο παλαιό εθνικισμό και σε συγκρούσεις στις υποψήφιες χώρες. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής **Jose Manuel Barroso** δήλωσε ότι η Επιτροπή θα διαμόρφωνε ένα στρατηγικό οδικό χάρτη για το μελλοντικό προσανατολισμό της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των μελλοντικών συνόρων, τηρώντας και τις υπάρχουσες δεσμεύσεις. Από την άλλη, ο **Επίτροπος της Διεύρυνσης Olli Rehn** σχολίασε ότι θα πρέπει να είμαστε προσεκτικοί όσον αφορά τη μελλοντική ανάλυση οποιωνδήποτε νέων δεσμεύσεων στον τομέα της διεύρυνσης. Τέλος, ο Πρόεδρος

της Πολωνίας **Aleksander Kwasniewski** επεσήμανε ότι η Ευρώπη πρέπει να κρατήσει τις πόρτες ανοικτές για τις νέες χώρες. Δήλωσε χαρακτηριστικά ότι υπάρχει διαφορά στην ατμόσφαιρα που υπάρχει σε μερικές ευρωπαϊκές χώρες, ειδικά μεταξύ των ιδρυτών (όπως οι Γαλλία, Γερμανία και Ολλανδία), και στα νέα μέλη της Ε.Ε., ίδια με τη διαφορά που υπάρχει μεταξύ των ανθρώπων μετά από 50 έτη γάμου και των ανθρώπων που είναι ακόμη ερωτευμένοι.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Η ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ

Η συζήτηση για το όριο των εσόδων και εξόδων της Ε.Ε. για την περίοδο 2007-2013 (οικονομικές προοπτικές) αποτελεί ένα από τα δύο μείζονα ζητήματα που απασχόλησε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (το άλλο είναι το μέλλον του Ευρωπαϊκού Συντάγματος μετά τη διπλή απόρριψή του). Η συζήτηση αυτή είχε μετατραπεί σε μια οξεία διαμάχη μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των χωρών που συνεισφέρουν μόνο στον προϋπολογισμό της Ε.Ε. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε τη συγκρότηση ενός πολυετούς προϋπολογισμού ύψους σχεδόν 1.000 δις, ευρώ (το 1,14% του Εθνικού Ακαθάριστου Εισοδήματος GNI). Έξι κράτη μέλη επιθυμούν να περιορίσουν τις δαπάνες της Ε.Ε. στο 1% του ΑΕΕ: η Γερμανία, η Γαλλία, η Βρετανία, η Αυστρία, η Ολλανδία και η Σουηδία. Οι χώρες που είναι καθαροί συνεισφορείς του προϋπολογισμού της Ε.Ε., και ιδιαίτερα η Γερμανία και η Ολλανδία, βρίσκονται υπό την πίεση της κοινής γνώμης στις χώρες τους να μην δαπανούν περισσότερο στην Ε.Ε. Επιπλέον, τα νέα κράτη μέλη της Ε.Ε. προσδοκούν την ίδια γενναϊόδωρη οικονομική υποστήριξη με αυτήν που απολάμβαναν στο παρελθόν η Ισπανία, η Πορτογαλία, η Ιρλανδία και η Ελλάδα. Ένα ακόμη εμπόδιο που υπήρχε

στην επίτευξη συμφωνίας είναι η ετήσια ελάφρυνση της Βρετανίας στη συνεισφορά στον προϋπολογισμό, την οποία αρνείται να εγκαταλείψει η Βρετανία, εκτός εάν η Γαλλία συμφωνήσει σε μια αναθεώρηση των γεωργικών επιχορηγήσεων της Ε.Ε. Επισημαίνεται ότι το προηγούμενο οικονομικό πλαίσιο (γνωστό ως Agenda 2000) ισχύει μέχρι το τέλος του 2006.

Η πρόταση της Προεδρίας του Λουξεμβούργου: Στις 2 Ιουνίου η Προεδρία του Λουξεμβούργου παρουσίασε ένα αναθεωρημένο κείμενο εργασίας. Τα κυρία σημεία του κειμένου αυτού ήταν τα εξής:

- Μείωση του ποσού των συνολικών δαπανών μέσα στα επτά χρόνια στα 875 δις. ευρώ ή στο 1,06% του ΑΕΠ της Ε.Ε. (μια μέση λύση σε σχέση με το 1,14% που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το 1% που προτείνει η λεγόμενη «ομάδα των έξι»).
 - Μείωση των δαπανών για τη συνοχή, τη διάσταση της απασχόλησης και της ανάπτυξης (Λισσαβόνα).
 - Δεν ασχολείται με τη συμφωνία του 2002 για την Κοινή Αγροτική Πολιτική.
 - Προσθέτει μόνο 2 δις. ευρώ για τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία μετά το 2007.
 - Πάγωμα της μερικής απαλλαγής της Βρετανίας στα 4,6 δις. ευρώ το 2007 και την κατάργησή της για τα επόμενα χρόνια.
 - Μείωση των συνεισφορών των Ολλανδία, Γερμανία και Σουηδία την περίοδο 2007-2013 με ειδικά μέτρα.
- Οι υπουργοί εξωτερικών δεν κατέληξαν σε συμφωνία σχετικά με τον προϋπολογισμό της Ε.Ε. ούτε στο **Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων και Εξωτερικών Σχέσεων** (12-13/6/2005) ενώ η αντιπαράθεση μεταξύ Γαλλίας και Βρετανίας ήταν ιδιαίτερα σκληρή. Επισημαίνεται χαρακτηριστικά η δήλωση του υπουργού εξωτερικών της Βρετανίας

Jack Straw ότι η ελάφρυνση της συνεισφοράς της Βρετανίας στο προϋπολογισμό της Ε.Ε. είναι σύμπτωμα ενός διαστρεβλωμένου συστήματος προϋπολογισμού καθώς η Βρετανία συνεχίζει να λαμβάνει κατά κεφαλήν τα λιγότερα από κάθε άλλη χώρα επειδή ο γεωργικός της τομέας είναι αποδοτικός και σχετικά μικρός. Κατά τη διάρκεια της συνάντησης, η Σουηδία έδειξε να υποστηρίζει τη Βρετανία και να τάσσεται υπέρ της μείωσης των γεωργικών επιχορηγήσεων. Η Ολλανδία δήλωσε ότι δεν επιθυμεί να συνεχίσει να πληρώνει το μεγαλύτερο κατά κεφαλήν ποσό στην Ε.Ε. ενώ κατέκρινε την πρόταση της Προεδρίας του Λουξεμβούργου για επιστροφή των χρημάτων στις Ολλανδία, Γερμανία και Σουηδία. Από την άλλη πλευρά, η Γερμανία επανέλαβε τη θέση της ότι είναι προετοιμασμένη να συμβιβαστεί στο αίτημά της να μην ξεπερνούν οι δαπάνες το 1% του εθνικού ακαθάριστου εισοδήματος, αν προχωρήσουν σε συμβιβασμούς και οι άλλες χώρες. (Ο Γερμανός καγκελάριος Gerhard Schröder είχε δείξει για πρώτη φορά ότι είναι διαλλακτικός στις 2 Ιουνίου στη διμερή συνάντησή του με τον Προεδρεύοντα του Συμβουλίου της Ε.Ε.). Είχε επίσης επισημάνει ότι λόγω της διπλής απόρριψης του Ευρωπαϊκού Συντάγματος πρέπει να αποφευχθούν οι εθνικοί εγωισμοί. Επισημαίνεται ότι η κίνηση αυτή της Γερμανίας αντανάκλα ένα γενικό συναίσθημα που υπάρχει μεταξύ των κρατών μελών ότι η αποτυχία της Ε.Ε. να ολοκληρώσει τις οικονομικές προοπτικές του προϋπολογισμού θα παγιώσει την αντίληψη ότι η Ευρώπη διέρχεται μια κρίση και δεν μπορεί πλέον να παίρνει αποφάσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προειδοποίησε ότι η απουσία επίτευξης συμφωνίας θα σημαίνει την καθυστέρηση της υποβολής των

επιχορηγήσεων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής το 2007. **Λίγο πριν την έναρξη των διαπραγματεύσεων**, ο Γάλλος υπουργός εξωτερικών Philippe Douste-Blazy επεσήμανε ότι το πάγωμα της Βρετανικής ελάφρυνσης στα τωρινά επίπεδα το 2007 (σύμφωνα με την πρόταση του Λουξεμβούργου) είναι ανεπαρκές. Μια μέρα πριν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της Ε.Ε. Jean-Claude Juncker δήλωσε ότι είναι σχεδόν βέβαιος ότι δε θα ολοκληρωθούν οι οικονομικές προοπτικές στη Σύνοδο Κορυφής. Επεσήμανε ότι υπάρχει συμφωνία για το τελικό ποσό της χρηματοδότησης αλλά ότι υπάρχει διαφοροποίηση στις πληρωμές του προϋπολογισμού, τη διάρθρωση των εξόδων και για το ποιος είναι καθарός συνεισφορέας. Ο Πρωθυπουργός του Λουξεμβούργου κάλεσε τη Βρετανία να αλλάξει τη θέση της υποστηρίζοντας ότι «24 αντιπροσωπείες πιστεύουν ότι η Βρετανική ελάφρυνση από τον προϋπολογισμό δεν μπορεί να συνεχισθεί άλλο καθώς οι συνθήκες βάσει των οποίων αυτή υιοθετήθηκε (το 1984) δεν υπάρχουν πια. Υπογράμμισε ότι η Βρετανία δεν είναι ο μόνος καθарός συνεισφορέας, αναφέροντας επιπλέον τη Σουηδία, τη Γερμανία και την Ολλανδία και δήλωσε ότι «αν οι Βρετανοί θέλουν να παραμείνει το ζήτημα του προϋπολογισμού στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων κατά τη διάρκεια της Βρετανικής Προεδρίας της είναι δική τους απόφαση». Σχολίασε, όμως, ότι σε αυτήν την περίπτωση η επίτευξη συμφωνίας για τον προϋπολογισμό το επόμενο εξάμηνο θα είναι ιδιαίτερα δύσκολη. Σύμφωνα με τις προτάσεις που τέθηκαν στο **τραπέζι των διαπραγματεύσεων** σε μια προσπάθεια να υπάρξει συμφωνία, προσφέρθηκαν επιπλέον ποσά στην Πορτογαλία και στην Ισπανία για τις

αποδυναμωμένες περιοχές τους και επιπλέον ποσά στην Αυστρία και τη Σουηδία για τα προγράμματα ανταγωνισμού. Επιπλέον, προτάθηκε στην Ολλανδία και στη Σουηδία σημαντική μείωση στη συνεισφορά τους στον προϋπολογισμό της Ε.Ε. τόσο στο ετήσιο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (210 και 105 εκ. ευρώ αντίστοιχα) όσο και στο ΦΠΑ. Αναφορικά με τη Βρετανική ελάφρυνση, η Προεδρία του Λουξεμβούργου πρότεινε να παραμείνει ως έχει αλλά να παγώσει. Τέλος, πρότεινε το σύστημα στο σύνολό του να αναθεωρηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2010 λαμβάνοντας υπόψη τις αγροτικές μεταρρυθμίσεις το 2013.

Η Βρετανία, η Ολλανδία, η Σουηδία, η Ισπανία και η Φινλανδία απέρριψαν την τελική συμβιβαστική πρόταση της Προεδρίας του Λουξεμβούργου. Όπως επεσήμανε ο Jean-Claude Juncker, οι διαφορές στις τελικές προτάσεις των αντιπροσωπευίων ήταν πολύ μικρές αλλά απουσίαζε η πολιτική βούληση για την επίτευξη μιας συμφωνίας. Υπονόησε, όμως, ότι η ολοκληρωτική μεταρρύθμιση του προϋπολογισμού της Ε.Ε. στο τελικό στάδιο των διαπραγματεύσεων δεν ήταν εφικτή, κάτι που γνώριζαν από την αρχή και οι χώρες που το πρότειναν. Υπογράμμισε ότι τα περισσότερα νέα κράτη μέλη ήταν πρόθυμα να απαρνηθούν ένα μέρος από αυτά που λαμβάνουν από τον προϋπολογισμό προκειμένου να συναφθεί μια συμφωνία. Η τελική του φράση ήταν ότι δε χάνει την ελπίδα ότι η Ε.Ε. θα ξεπεράσει την στιγμή αδυναμίας που αντιμετωπίζει τώρα και ότι θα βρει πάλι τη δύναμή της. Κάνοντας μια **αποτίμηση της Προεδρίας του Λουξεμβούργου** ο Jean-Claude Juncker επεσήμανε ότι η Προεδρία του Λουξεμβούργου είχε θέσεις τρεις κύριες προτεραιότητες. Συγκεκριμένα, η πρώτη ήταν η μεταρρύθμιση του συμφώνου σταθερότητας το οποίο έγινε με επιτυχία

το Μάρτιο. Η δεύτερη ήταν να δοθεί μια νέα ώθηση στη Στρατηγική της Λισσαβόνας, το οποίο το κατάφερε η Προεδρία του Λουξεμβούργου το Μάρτιο 2005 και μόλις υιοθετήθηκαν, για πρώτη φορά στην ιστορία της Ε.Ε., ενοποιημένες κατευθυντήριες γραμμές. Τέλος, η τρίτη προτεραιότητα ήταν οι νέες οικονομικές προοπτικές για το 2007-2013, στο οποίο η Προεδρία του Λουξεμβούργου απέτυχε. Όπως δήλωσε χαρακτηριστικά ο Προεδρεύων της Ε.Ε. «η Ευρώπη είναι σε βαθιά κρίση».

Ο Γάλλος Πρόεδρος Jacques Chirac δήλωσε ότι δεν υπήρξε συμφωνία λόγω του «εγωισμού» τριών χωρών. Από την άλλη πλευρά, ο Βρετανός Πρωθυπουργός υπεραμύνθηκε των θέσεών του και τόνισε ότι δεν ήταν απομονωμένος στη Σύνοδο. Ο Γερμανός καγκελάριος Gerhard Schröder δήλωσε ότι πρόκειται για μια από τις χειρότερες κρίσεις που γνωρίζει η Ε.Ε. και ότι η συμφωνία απέτυχε λόγω της πλήρως εγωιστικής στάσης της Βρετανίας και της Ολλανδίας.

Η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή** θεωρεί ότι η πρόταση που παρουσίασε στις 17 Ιουνίου 2005 υπόψη της Βρετανικής Προεδρίας της Ε.Ε. αποτελεί τη μόνη απάντηση στην άρση του αδιεξόδου. Σύμφωνα με την πρόταση, τα κράτη μέλη θα ζητήσουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να παρουσιάσει μια έκθεση με συγκεκριμένες προτάσεις για τις μεταρρυθμιστικές πολιτικές της Ε.Ε., το αργότερο μέχρι το τέλος του 2008. Σύμφωνα με το κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μια τόσο ευρεία αναθεώρηση του προϋπολογισμού θα μπορούσε να οδηγήσει σε μεταρρύθμιση όλων των πλευρών του προϋπολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη τις συμφωνίες που επιτεύχθηκαν στο πλαίσιο της διεύρυνσης του Οκτωβρίου 2002. Όπως δήλωσε ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής **Manuel Barroso** (22/6/2005), η Βρετανική Προεδρία της Ε.Ε. θα είναι η

πρώτη υπεύθυνη να ηγηθεί της συζήτησης και να αναλάβει πρωτοβουλίες για την εξεύρεση συμβιβασμού. Ο Barroso επεσήμανε ότι θα ήταν παράλογο να αμφισβητηθούν άμεσα οι πολιτικές της Ε.Ε. ενώ τόνισε ότι ο προϋπολογισμός θα

έπρεπε να υιοθετηθεί το συντομότερο δυνατό. Διευκρίνισε ότι θα έπρεπε να είναι σεβαστή η συμφωνία του 2002 αναφορικά με τις γεωργικές επιχορηγήσεις.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ (16-17/6/2005)

I. Δημοσιονομικές Προοπτικές: Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέφρασε τη λύπη του για την αποτυχία συμφωνίας επί των δημοσιονομικών προοπτικών σε αυτό το στάδιο. Υπογράμμισε την ανάγκη να καθορισθούν σαφώς οι πόροι που θα διατεθούν στην Ένωση για τη στήριξη των κοινών πολιτικών κατά την επόμενη δημοσιονομική περίοδο και δεσμεύθηκε να συνεχίσει να καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την επίτευξη αυτού του στόχου. Συμφώνησε ότι πρέπει να διατηρηθεί η δυναμική που δόθηκε στις συζητήσεις μέσω του διαπραγματευτικού πλαισίου που θεσπίστηκε με πρωτοβουλία της Προεδρίας και κάλεσε την προσεχή Προεδρία (Βρετανική) να συνεχίσει αυτές τις συζητήσεις.

II. Οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα: Με βάση την πρόταση της Επιτροπής, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τη «Δήλωση σχετικά με τις κατευθυντήριες αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης». Οι πρωταρχικοί στόχοι και οι κατευθυντήριες αρχές που περιλαμβάνονται στη δήλωση θα αποτελέσουν τη βάση της ανανεωμένης στρατηγικής για την βιώσιμη ανάπτυξη, με στόχους, δείκτες και αποτελεσματική διαδικασία παρακολούθησης, η οποία θα εγκριθεί πριν από το τέλος του 2005. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο διευκρίνισε ότι η **Στρατηγική της Λισσαβόνας** εγγράφεται στο ευρύτερο πεδίο της αειφόρου ανάπτυξης. Για την επίτευξη της επανεργοποίησης της στρατηγικής της Λισσαβόνας, το Συμβούλιο έκρινε ότι η Ένωση πρέπει να κινητοποιήσει

περισσότερο όλα τα ενδεδειγμένα εθνικά και κοινοτικά μέσα, περιλαμβανομένης της πολιτικής συνοχής στις τρεις διαστάσεις της στρατηγικής (οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική, με παράλληλη ανάπτυξη των συνεργειών μεταξύ τους). Στο πλαίσιο αυτό, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη και την απασχόληση 2005-2008, που συνίστανται σε γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών, οι οποίοι εξασφαλίζουν τη γενική οικονομική συνοχή των τριών διαστάσεων της στρατηγικής, και κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση. Βάσει των ολοκληρωμένων κατευθυντήριων γραμμών τα κράτη μέλη θα καταρτίσουν εθνικά μεταρρυθμιστικά προγράμματα στο πλαίσιο του χρονοδιαγράμματος που έχει προτείνει η Επιτροπή.

III. Χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης: Αναφορικά με το σχέδιο δράσης για την εφαρμογή του **Προγράμματος της Χάγης**, επισημάνθηκε ότι το σχέδιο θα συμπληρωθεί στα τέλη του έτους με τη σχετική στρατηγική την οποία θα εγκρίνει το Συμβούλιο βάσει προτάσεως του Υπατου Εκπροσώπου της Ε.Ε. και της Επιτροπής. Επισημάνθηκε, επίσης, η σημασία της αποτελεσματικής και έγκαιρης εφαρμογής των διαφόρων μέτρων από τα κράτη μέλη (το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε να εξετάσει την εφαρμογή του σχεδίου δράσης της Χάγης κατά το δεύτερο

εξάμηνο του 2006). Επιπλέον, το Συμβούλιο εξετάζει τις διαδικασίες για τη μεταφορά της απόφασης-πλαίσιου για το **ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης** στο εθνικό δίκαιο και για την εφαρμογή της από τα κράτη μέλη. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέφρασε την ικανοποίησή του για τη σημασία που δίδεται στο σχέδιο δράσης για την επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ των διαφόρων φορέων της εσωτερικής ασφάλειας της Ένωσης καθώς και για την έναρξη των δραστηριοτήτων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αναφέρθηκε στην έκθεση του Συμβουλίου για την εφαρμογή του σχεδίου δράσης **καταπολέμησης της τρομοκρατίας**. Τόνισε ότι πρέπει να εξετασθούν κατά προτεραιότητα το δεύτερο εξάμηνο του 2005: α) οι νομοθετικές εργασίες για την ενίσχυση της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας, β) η συνέχιση των προσπαθειών που αποσκοπούν σε καλύτερη ανταλλαγή στρατηγικών και επιχειρησιακών πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και μεταξύ αυτών και των αρμόδιων οργανισμών και υπηρεσιών της Ε.Ε. γ) η κατάρτιση της στρατηγικής και του σχεδίου δράσης σχετικά με τη ριζοσπαστικοποίηση και τη στρατολόγηση τρομοκρατών, δ) η παρακολούθηση των συστάσεων που διαμορφώνονται μετά την αξιολόγηση των εθνικών αντιτρομοκρατικών μηχανισμών από τους ομοτίμους, ε) η συνέχιση της εφαρμογής της στρατηγικής για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, ιδίως με τη θέσπιση κώδικα δεοντολογίας για να αποφεύγεται η καταχρηστική λειτουργία φιλανθρωπικών οργανώσεων, στ) η ενίσχυση των δυνατοτήτων πολιτικής προστασίας σε περίπτωση βιοτρομοκρατικής επίθεσης βασιζόμενης

στις μονάδες πολιτικής προστασίας των κρατών μελών, ζ) η ενίσχυση του πολιτικού διαλόγου για την τρομοκρατία με τις τρίτες χώρες και η σύναψη της γενικής σύμβασης κατά της διεθνούς τρομοκρατίας στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών, η) η ανάπτυξη προγραμμάτων βοήθειας προς ορισμένες τρίτες χώρες και θ) τα μέτρα τελωνειακής συνεργασίας προκειμένου να βελτιωθεί η ασφάλεια της αλυσίδας εφοδιασμού.

IV. Εξωτερικές Σχέσεις. Σχετικά με την προετοιμασία της **Διάσκεψης κορυφής των Ηνωμένων Εθνών** (Σεπτέμβριος 2005), το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφωνεί με την ολοκληρωμένη γενική ιδέα που προτείνει ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων για τη συλλογική ασφάλεια. Η ανάγκη μεταρρύθμισης των κύριων οργάνων του ΟΗΕ με στόχο να ενισχυθούν η αντιπροσωπευτικότητα, η διαφάνεια και η αποτελεσματικότητα του συστήματος καθώς και του προϋπολογισμού και της διοικητικής διαχείρισης κρίνονται αναγκαίες. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπενθύμισε ότι η **ανάπτυξη** διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στην προετοιμασία της διάσκεψης κορυφής. Κάλεσε το Συμβούλιο να εξετάσει τις λύσεις για τις καινοτόμες χρηματοδοτικές πηγές και να επιδιώξει συμφωνία για μια περαιτέρω ελάφρυνση του πολυμερούς χρέους κατά περίπτωση. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τόνισε τη σημασία του συνυπολογισμού της κοινωνικής διάστασης της παγκοσμιοποίησης στις διάφορες πολιτικές και στη διεθνή συνεργασία και της ενσωμάτωσης της αειφόρου ανάπτυξης στα εθνικά και διεθνή προγράμματα και στρατηγικές. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε όλα τα μέλη των Ηνωμένων Εθνών να υπογράψουν τη Σύμβαση για την πρόληψη της πυρηνικής τρομοκρατίας. Η Ε.Ε. προτείνει η συνεδρίαση υψηλού

επιπέδου του Σεπτεμβρίου 2005 να κινήσει μια διαδικασία που θα οδηγήσει σε διαπραγματεύσεις για τη σύσταση οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών για το περιβάλλον (με έδρα το Ναϊρόμπι).

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαίωσε τη δέσμευσή του για την πλήρη εφαρμογή του θεματολογίου της Θεσσαλονίκης για τα **Δυτικά Βαλκάνια**. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενθάρρυνε την **Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας** να εντείνει τις προσπάθειές της με την προοπτική της γνώμης της Επιτροπής σχετικά με την αίτηση προσχώρησης της χώρας αυτής στην Ε.Ε. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογράμμισε ότι η πλήρης και χωρίς περιορισμούς συνεργασία των χωρών της περιοχής με το **Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την Πρώην Γιουγκοσλαβία** είναι απαραίτητη.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέφρασε την ικανοποίησή του για την ολοκλήρωση μιας πρώτης σειράς προγραμμάτων δράσης στο πλαίσιο της **Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας** με την Ιορδανία, το Ισραήλ, το Μαρόκο, τη Μολδαβία, την Ουκρανία, την Παλαιστινιακή Αρχή και την Τυνησία εντός του 2005 με την Αρμενία, το Αζερμπαϊτζάν, και τη Γεωργία, οι οποίες περιελήφθησαν τον Ιούνιο του 2004 στην Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας, όπως επίσης και με την Αίγυπτο και το Λίβανο καθώς και την απόφαση σχετικά με προετοιμασία εθνικής έκθεσης για την Αλγερία. Αναφέρθηκε στην πρόοδο που έχει επιτευχθεί όσον αφορά στο διάλογο για θέματα πολιτικής και ασφάλειας καθώς και στην εφαρμογή της εταιρικής σχέσης της **Διαδικασίας της Βαρκελώνης** στο κοινωνικό, πολιτιστικό και ανθρώπινο πεδίο, ιδίως με τη δημιουργία του Ευρωμεσογειακού Ιδρύματος Anna Lindh για το διαπολιτιστικό διάλογο (Αλεξάνδρεια) και τη σύσταση της

ευρωμεσογειακής μη κυβερνητικής πλατφόρμας (Λουξεμβούργο). Επιπλέον, επισημάνθηκε ότι κατά τη **«Διεθνή Διάσκεψη Ιράκ»** (Βρυξέλλες, 22/6/2005) που διοργανώνεται από την Ε.Ε. και τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, η διεθνής κοινότητα θα στήριζε τις προτεραιότητες που έχουν προσδιορισθεί από τις ιρακινές αρχές για τη μεταβατική περίοδο, με την προοπτική της όσο το δυνατόν ταχύτερης εφαρμογής ενός νέου πλαισίου συντονισμού των δραστηριοτήτων παροχής βοήθειας.

Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αναφέρθηκε στην Ουκρανία, στη Μολδαβία, στις σχέσεις Ε.Ε.-Ρωσίας (υπό το φως των αποτελεσμάτων της Συνόδου Κορυφής Ε.Ε.-Ρωσίας το Μάιο 2005), στις σχέσεις Ε.Ε. -Ασίας (με γνώμονα τον αυξανόμενο ρόλο που καλείται να διαδραματίσει η περιοχή αυτή στην επίλυση των ουσιαστικών ζητημάτων που αντιμετωπίζει η διεθνής κοινότητα), στην ανάπτυξη εταιρικής σχέσης με την Ιαπωνία (τόσο στο επίπεδο των μεγάλων διεθνών θεμάτων όσο και σε αυστηρά διμερές επίπεδο), στην ανάπτυξη στρατηγικής εταιρικής σχέσης με την Κίνα και τη συνέχιση των εργασιών κατάρτισης σχεδίου δράσης με την Ινδία (το οποίο πρέπει να εγκριθεί κατά την έκτη σύνοδο κορυφής, το δεύτερο εξάμηνο του 2005). Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ασχολήθηκε με τα αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων για την αναθεώρηση της Συμφωνίας Κοτονόου καθώς και με την ενίσχυση του διαλόγου και της συνεργασίας μεταξύ της Ε.Ε. και του συνόλου των αφρικανικών χωρών καθώς και των χωρών της Λατινικής Αμερικής.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε την έκθεση της Προεδρίας σχετικά με την **ΕΠΑΑ**, η οποία περιελάμβανε την εντολή για την επόμενη Προεδρία.

V. Διάφορα: Καταπολέμηση του HIV/AIDS και άλλων μεταδοτικών ασθενειών

Παραρτήματα:

- Παράρτημα I: Δήλωση σχετικά με τις κατευθυντήριες αρχές της αειφόρου ανάπτυξης
- Παράρτημα II: «Ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές 2005-2008 για την οικονομική μεγέθυνση και την απασχόληση»

ΟΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΚΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ

Το πρόγραμμα της Βρετανικής Προεδρίας περιλαμβάνει και τα ζητήματα που εντοπίζονται στο πολυετές στρατηγικό πρόγραμμα (2004-2006). Οι κύριες προτεραιότητες της Βρετανικής Προεδρίας είναι τέσσερις:

1) Ο ρόλος της Ευρώπης στον κόσμο: Επισημάνθηκε ότι η Αφρική αποτελεί προτεραιότητα για τη Βρετανία και ότι θα φροντίσει για την παροχή της απαραίτητης βοήθειας από την Ε.Ε. προκειμένου να επιτευχθούν οι Αναπτυξιακοί Στόχοι της Χιλιετίας. Επιπλέον, η Βρετανική Προεδρία εξέφρασε την επιθυμία να σημειωθεί πρόοδος στην αλλαγή κλίματος (και με τη Βρετανική Προεδρία του G8) και να εργαστεί για την προώθηση των εμπορικών συζητήσεων (Doha development agenda) στην υπουργική συνάντηση του ΠΟΕ. Επιπλέον, η Ε.Ε. θα συνεργαστεί με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και άλλους διεθνείς φορείς προκειμένου να διαδραματίσουν ένα σημαντικό ρόλο στη Μέση Ανατολή. Θα επιδιώξει την επίτευξη συναίνεσης μεταξύ των εταίρων για το καθεστώς της ζάχαρης, με μεταρρυθμίσεις που θα βασίζονται στην αγορά και στο φιλελευθερισμό. Η Βρετανική Προεδρία θα συνεχίσει να οικοδομεί τη συνεργασία της Ε.Ε. με τη Ρωσία, μετά τη Σύνοδο Κορυφής που πραγματοποιήθηκε κατά τη

- Παράρτημα III: Δήλωση για το Κοσσυφοπέδιο

- Παράρτημα IV: Δήλωση για την ειρηνευτική διαδικασία στη Μέση Ανατολή

- Παράρτημα V: Δήλωση για το Λίβανο

διάρκεια της Προεδρίας του Λουξεμβούργου.

2) Οικονομική μεταρρύθμιση και κοινωνική δικαιοσύνη: Η Βρετανική Προεδρία θα εργαστεί για την πλήρη εφαρμογή της διαθεσμικής συμφωνίας για την καλύτερη νομοθετική διαδικασία. Επισημάνθηκε ότι πρέπει να βελτιωθεί η διαμόρφωση πολιτικής (λαμβάνοντας υπόψη τις αποτιμήσεις επίδρασης), να μειωθεί ο όγκος και η πολυπλοκότητα της νομοθεσίας της Ε.Ε. και η αναθεώρηση της επίδρασης και του αποτελέσματος της υπάρχουσας νομοθεσίας. Επιπλέον, η Βρετανική Προεδρία επιθυμεί να εργαστεί με βάση την πρόοδο των δύο προηγούμενων Προεδριών καθώς και τις προτάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την Οδηγία των υπηρεσιών. Επισημαίνεται ότι θα συζητηθεί η αναθεώρηση όλων των διαστάσεων της στρατηγικής της βιώσιμης ανάπτυξης (κοινωνική, περιβαλλοντική και οικονομική) κατά τη διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου του 2005 με στόχο τη παραγωγή μιας ισορροπημένης και προωθημένης στρατηγικής. Σύμφωνα με τι πρόγραμμά της, η Βρετανική Προεδρία θα προσπαθήσει να εξασφαλίσει την υιοθέτηση των εναπομεινάντων dossier του Σχεδίου Δράσης των Οικονομικών Υπηρεσιών και να σεβαστεί τις δεσμεύσεις της Επιτροπής. Επιπλέον,

στόχος της Βρετανικής Προεδρίας είναι να σημειωθεί σημαντική πρόοδος στον Κανονισμό για τα Χημικά (REACH) εξασφαλίζοντας την πρόωθηση της δημόσιας υγείας, του περιβάλλοντος και του ανταγωνισμού. Η ενίσχυση του οικονομικού παράγοντα στη σχέση Ε.Ε. – Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής στη διατλαντική συνεργασία θα αποτελέσει μέριμνα της Βρετανικής Προεδρίας, βάσει και της Συνόδου Κορυφής που έγινε κατά τη διάρκεια της Προεδρίας του Λουξεμβούργου.

3) Ασφάλεια και σταθερότητα: Η Βρετανική Προεδρία θα εργαστεί για την εφαρμογή του Προγράμματος εργασίας της Χάγης και του σχεδίου δράσης για την

καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Αναφορικά με τη διεύρυνση, η προώθηση της δέσμευσης της Ε.Ε. για έναρξη των διαπραγματεύσεων ένταξης με την Τουρκία καθώς και η προετοιμασία της εισόδου της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας στην Ε.Ε. τον Ιανουάριο του 2007 αποτελούν στόχους της Βρετανικής Προεδρίας.

4) Μελλοντική χρηματοδότηση: Η Βρετανική Προεδρία θα προωθήσει τις συζητήσεις για τη μελλοντική χρηματοδότηση με στόχο την επίλυση όλων των ζητημάτων για την επίτευξη μιας συνολικής συμφωνίας το συντομότερο δυνατό.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Κείμενα εργασίας:

- Πάνος Καζάκος, «Στη μέση του δρόμου; Η Ελλάδα και η πρόκληση της ανταγωνιστικότητας»
- Ν. Τζιφάκης & Ε. Τ. Φακιολάς, «Οι επιχειρήσεις ειρήνης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα Δυτικά Βαλκάνια»
- Martha Triantafyllou, "Forecasting conflicts with the use of event data: the greek – turkish case of Imia"
- Anna Vallianatou, "The Iraq crisis: did the fourth EU Greek Presidency follow the problem-solving approach?"
- Eleni Demiri & E. Vlioras, "The Greek Contribution to CFSP and Civilian Crisis Management"
- N. Koutsiaras & G. Andreou, "Small can be beautiful: The EU budget – and the financial perspectives for 2007-2013"
- D. Chryssochoou, "Debating Europe's Constitutional Identity"
- Ν. Κουτσιαράς, «Η στρατηγική της Λισαβόνας και η έκθεση Κοκ: Μεταξύ οικονομικής σκοπιμότητας και πολιτικής ορθότητας»
- Π. Καζάκος, «Ανταγωνιστικότητα, Ανάπτυξη και Απασχόληση. Εθνικές Δυνατότητες και Προτεραιότητες»
- N. Frangakis, A.D. Papayannidis, Eleni Demiri, E. Vlioras, "FORNET CFSP Annual Report 2004-Greece"
- P. Kazakos, "Europeanisation, Public Goals and Group Interests: Convergence Policy in Greece, 1990-2003"

Σειρά Ευρωπαϊκή Ενοποίηση και Πολιτικές:

- Εμμανουέλα Δούση, «Η κοινοτική πολιτική περιβάλλοντος και η επίδρασή της στην περίπτωση της Ελλάδας», Παπαζήσης, Αθήνα 200.
- Ανδρέου, «Συνοχή και διαρθρωτική πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση», Παπαζήσης, Αθήνα, 2002
- Κ. Μπότσιου, «Μεταξύ NATO και ΕΟΚ. Η Ευρώπη σε αναζήτηση μιας αμυντικής και πολιτικής ένωσης, 1949-1957», Παπαζήσης, Αθήνα 2002.
- Ν. Κουτσιαράς, «Η Λήψη Αποφάσεων σε μια Οικονομική Ένωση. Υποδείξεις με αφετηρία τη σύγχρονη οικονομική θεωρία της πολιτικής», Παπαζήσης, Αθήνα 2003
- Αθ. Κοτσιαρός, «www.ΠολιτικόΙσλάμ. online.tr», Η ηλεκτρονική παρουσία του Τούρκικου πολιτικού Ισλάμ στο διαδίκτυο», Παπαζήσης, Αθήνα 2004
- Ν. Κουτσιαράς, «Ποιος ελπίζει ή φοβάται τις Βρυξέλλες; Η ρυθμιστική παρέμβαση της Ε.Ε. στις αγορές εργασίας», Παπαζήσης, Αθήνα 2004.

ΦΑΚΕΛΛΟΣ

Η Ε.Ε. ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΠΛΗ ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΠΛΗ ΑΠΟΡΡΙΨΗ

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, η καταληκτική ημερομηνία της 1ης Νοεμβρίου 2006, που είχε τεθεί για την ολοκλήρωση της διαδικασίας των επικυρώσεων καταργήθηκε, χωρίς να αντικατασταθεί από κάποια άλλη. Αποφασίστηκε ότι κάθε κράτος-μέλος είναι αρμόδιο να κρίνει πότε θα επιχειρήσει να επιτύχει την επικύρωση του Συντάγματος από το Κοινοβούλιο ή απ' ευθείας από τον λαό του. Αυτό, περιλαμβάνει και τη Γαλλία με την Ολλανδία. Ο Πρωθυπουργός του προεδρεύοντος Λουξεμβούργου **Jean Claude Juncker**, ανέφερε ότι επικύρωση του Ευρωπαϊκού Συντάγματος δεν μπορεί να γίνει τουλάχιστον μέχρι τα μέσα του 2007 και δόθηκε μία παράταση εννέα μηνών στο χρονοδιάγραμμα της επικύρωσης προκειμένου να μεσολαβήσει μία περίοδος περισυλλογής ώστε να ξεκαθαρίσει το τοπίο σε σχέση με το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα. Ο Γάλλος Πρόεδρος **Jacques Chirac** κάλεσε την Ε.Ε. να συγκαλέσει μια Σύνοδο Κορυφής έκτακτης ανάγκης στο μέλλον, η οποία να συμπεριλαμβάνει και το θέμα της διεύρυνσης (ίσως κατά τη διάρκεια της επερχόμενης βρετανικής προεδρίας της Ε.Ε.).

Απομένουν ακόμη 14 χώρες να επικυρώσουν το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα και, όπως υποστήριξε ο Jean-Claude Juncker (πριν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο), έχουν το δικαίωμα να κάνουν τη δική τους συζήτηση για το θέμα αυτό. Η διπλή απόρριψη του Ευρωπαϊκού Συντάγματος έχει επίδραση domino σε πολλές χώρες της Ε.Ε. Δημοσκοπήσεις που ενεργήθηκαν στη Τσεχία και στη Δανία μετά τη διπλή απόρριψη έδειξαν ότι η υποστήριξη στο Ευρωπαϊκό Σύνταγμα έχει υποχωρήσει σημαντικά. Επισημαίνεται ότι ακόμη και στο Λουξεμβούργο, ένα από τα πλέον φιλοευρωπαϊκά κράτη της Ε.Ε. το ποσοστό όσων απορρίπτουν το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα φαίνεται να αυξήθηκε μετά τις τελευταίες εξελίξεις οδηγώντας το Πρωθυπουργό της χώρας Jean-Claude Juncker να ανακοινώσει ότι θα παραιτηθεί σε περίπτωση αρνητικού αποτελέσματος στο δημοψήφισμα (10/7/2005). Τόσο, η Γερμανία όσο και οι Πολωνία, Σλοβακία αλλά και Γαλλία ζήτησαν τη θετική ψήφο του λαού της Ε.Ε. προς το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα.

Στις 6 Ιουνίου ο υπουργός εξωτερικών της Βρετανίας Jack Straw ανακοίνωσε ότι η χώρα του θα αναβάλει τη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα λόγω της απόρριψης του εγγράφου από τη Γαλλία και την Ολλανδία. Επεσήμανε ότι σε αβέβαιους καιρούς θα ήταν άσκοπο να δοθεί ένα ακόμη πλήγμα. Τόνισε, όμως, ότι αυτό θα μπορούσε να γίνει αργότερα ενώ υπογράμμισε την επίσημη στήριξη της βρετανικής κυβέρνησης στο έγγραφο αυτό. Επισημαίνεται ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε υπογραμμίσει την ανάγκη να αποφύγουν τα κράτη μέλη τη λήψη μονόπλευρης δράσης και να περιμένουν τη συλλογική απόφαση που θα λάβει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (16-17/6). Πρέπει, επίσης, να αναφερθεί ότι ο Γάλλος Πρόεδρος (μέσω του εκπροσώπου του) τόνισε ότι η Βρετανία έχει πολύ μεγάλη ευθύνη κατά τη διάρκεια του επόμενου εξαμήνου καθώς από την 1^η Ιουλίου θα κατέχει την Προεδρία του Συμβουλίου της Ε.Ε. και θα κληθεί να αντιμετωπίσει την κρίση που πλήττει την Ε.Ε.

Το Κοινοβούλιο της Λεττονίας επικύρωσε το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα στις 2 Ιουνίου με 71 ψήφους υπέρ, 5 ψήφους κατά και 6 αποχές. Η Λεττονία είναι το πέμπτο νέο κράτος μέλος της Ε.Ε. που επικυρώνει το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα, μετά την Ουγγαρία, τη Λιθουανία, τη Σλοβενία και τη Σλοβακία.

Η ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ

Πολλά ήταν τα σενάρια που συζητούσαν οι ηγέτες της Ε.Ε. πριν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Πρώτον να δηλώσουν ότι η Συνθήκη είναι άκυρη. Σε αυτήν την περίπτωση θα προκύψουν πολλά ερωτηματικά για τις δέκα χώρες που έχουν επικυρώσει το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα και αντιπροσωπεύουν το 49% του πληθυσμού. Δεύτερον, μπορούν να αποφασίσουν να προχωρήσουν σε δημοψηφίσματα και να διακινδυνέψουν την επίδραση domino. Τρίτον, θα μπορούσαν να αποφασίσουν να παγώσουν τη διαδικασία επικύρωσης μελετώντας πώς θα λειτουργεί η Ευρωπαϊκή Ένωση στην τωρινή της μορφή υπό τη Συνθήκη της Νίκαιας. Επισημαίνεται ότι αυτή η διαδικασία θα είναι χρονοβόρος. Ένα άλλο σενάριο είναι να προσπαθήσουν οι ηγέτες της Ε.Ε. να κρατήσουν ορισμένα μέρη του Ευρωπαϊκού Συντάγματος που πιστεύουν ότι μπορούν να εφαρμοστούν χωρίς σημαντικές δυσκολίες. Το αρνητικό αυτό του σεναρίου είναι ότι θα δοθεί η εντύπωση ότι αγνοείται η βούληση των Γάλλων και Ολλανδών ψηφοφόρων.

Επισημαίνεται ότι, με το φόβο των συνεπειών του φαινομένου domino, ο Giuliano Amato (αντιπρόεδρος της Συντακτικής Συνέλευσης) πρότεινε να μεταφερθούν ορισμένα σημεία του Ευρωπαϊκού Συντάγματος στη Συνθήκη της Νίκαιας, στην οποία βασίζεται η τρέχουσα διαδικασία λήψης αποφάσεων της Ε.Ε. Στις 8 Ιουνίου ο επικεφαλής της μεγαλύτερης ομάδας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος) Hans-Gert Pottering ζήτησε την προσωρινή παύση της διαδικασίας επικύρωσης του Ευρωπαϊκού Συντάγματος. Ο κ. Pottering επεσήμανε ότι η Ε.Ε. κινδυνεύει με αποπροσανατολισμό, αν κινηθεί πολύ γρήγορα, μετά τις αρνητικές ψηφοφορίες στην Γαλλία και στην Ολλανδία. Επιπλέον, ο επικεφαλής των φιλελευθέρων Graham Watson συνέστησε μια περίοδο «σοβαρής περισυλλογής». Οι σοσιαλιστές ευρωβουλευτές υπερασπίστηκαν τη βιωσιμότητα του εγγράφου, τονίζοντας ότι το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα είναι ακόμη ζωντανό καθώς δεν υπάρχει καμία άλλη εναλλακτική. Από την άλλη πλευρά, ο Γερμανός ευρωβουλευτής Hartmut Nassauer (μέλος του EPP-ED) τόνισε ότι η Ε.Ε. έχει φτάσει στο όριο της πορείας ολοκλήρωσης.

Μετά την απόρριψη του Ευρωπαϊκού Συντάγματος από τις δύο ευρωπαϊκές χώρες, ο Αυστριακός καγκελάριος **Wolfgang Schüssel** ανακίνησε την ιδέα για διενέργεια ενός δημοψηφίσματος σε ευρωπαϊκό επίπεδο για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα. Ο Αυστριακός καγκελάριος θεωρεί ότι οι ηγέτες της Ε.Ε. θα μπορούσαν να αποφασίσουν τη διεξαγωγή ενός πανευρωπαϊκού δημοψηφίσματος σε χρονικό διάστημα δύο εβδομάδων, δηλαδή στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου. Μια κυρίαρχη συμφωνία θα μπορούσε να οδηγήσει σε μια διακυβερνητική διάσκεψη στην οποία τα κράτη μέλη θα αποφασίσουν για τη νομική βάση αυτής της διαδικασίας. Πρόσθεσε ότι ένα δημοψήφισμα ευρωπαϊκού επιπέδου δε θα μπορούσε να είναι νομικά δεσμευτικό και θα είχε συμβολική αξία.

Στις 2 Ιουνίου, σε ομιλία της στην Επιτροπή συνταγματικών υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η Επίτροπος **Margot Wallström** τόνισε ότι το σχέδιο Δ το οποίο προωθεί θα ήταν να «ακούμε καλύτερα...και να εξηγούμε καλύτερα στον πολίτη» και να υποστηρίζουμε τις πρωτοβουλίες που θα αναπτύξουν. Αυτή η δήλωση έγινε μετά από την αποστολή κοινής επιστολής στους ηγέτες των κρατών μελών της Ε.Ε. από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις ζητώντας περισσότερη συμμετοχική δημοκρατία που θα επέτρεπε στους πολίτες να συζητούν και να συμμετέχουν στα ζητήματα της Ε.Ε., σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Πρόσθεσε ότι είναι σημαντικό να στείλουμε ξεκάθαρα το μήνυμα ότι ακούσαμε και μάθαμε κάτι από τη διπλή απόρριψη

του Ευρωπαϊκού Συντάγματος από τη Γαλλία και την Ολλανδία. Υποστήριξε ότι το όχι της Ολλανδίας οφειλόταν σε τέσσερις κύριους λόγους: οι Ολλανδοί φοβήθηκαν ότι είχαν μικρή επιρροή στην Ευρώπη (52%), ότι θα έχαναν την ταυτότητά τους, θα έχαναν την κυριαρχία τους και τέλος λόγω της εισαγωγής του ευρώ. Στη Γαλλία, οι κύριοι λόγοι για την απόρριψη του Ευρωπαϊκού Συντάγματος ήταν ο φόβος για την οικονομική και κοινωνική επίδραση του Ευρωπαϊκού Συντάγματος, γενικότερα ο φόβος του νεοφιλελευθερισμού, η πεποίθηση ότι το έγγραφο θα μπορούσε να επαναδιαπραγματευτεί και, τέλος, η ένταξη της Τουρκίας στην Ε.Ε. Η κα Wallström προτάθηκε να τεθεί επικεφαλής στην «Ευρωπαϊκή Στρογγυλή Τράπεζα για τη Συμμετοχική Δημοκρατία» συγκεντρώνοντας Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και άλλους φορείς της κοινωνίας των πολιτών σε όλη την Ευρώπη. Η Νέα Ευρώπη (μια κεντροαριστερή πολιτική οργάνωση με βάση τη Δανία) πρότεινε η στρογγυλή τράπεζα να κάνει μια συνεκτική πρόταση για να πώς πρέπει να εξασφαλισθεί μια πραγματικά συμμετοχική δημοκρατία για περισσότερους από 450 εκατομμύρια πολιτών.

Στις 13 Ιουνίου ο εκπρόσωπος της ομάδας των Σοσιαλιστών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Richard Corbett, είχε δηλώσει ότι ήταν πολύ πιθανό οι ευρωπαίοι ηγέτες να συμφωνήσουν σε μια περίοδο περισυλλογής. Επεσήμανε ότι προκειμένου να αποφευχθεί μια αόριστη αναβολή, θα υπάρξει ένα δημόσιο και πλουραλιστικό φόρουμ, ίσως μια νέα Συνέλευση, παρόμοια με τη Συνέλευση που είχε συγκληθεί πριν από τρία χρόνια. Η νέα αυτή Συνέλευση θα μπορούσε να δώσει μεγαλύτερη προσοχή στο μέρος III του Ευρωπαϊκού Συντάγματος (το μέρος των πολιτικών, όπως είναι η εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας, η δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις και η νομισματική πολιτική). Υποστήριξε ότι το Μέρος III είχε συζητηθεί λίγο βιαστικά και ότι είχε δοθεί έμφαση στο Μέρος I (οι στόχοι της Ε.Ε.) και στο μέρος II (η ενσωμάτωση του Χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων στο Σύνταγμα) τονίζοντας ότι ένας από τους λόγους απόρριψης του Ευρωπαϊκού Συντάγματος ήταν ότι το κείμενο ήταν πολύπλοκο. Πρόσθεσε ότι η αναθεώρηση του περιεχομένου του Μέρους III του Συντάγματος μπορεί να είναι μια χρονοβόρος διαδικασία αλλά, με αυτόν τον τρόπο, θα δοθεί ένα κέντρο βάρους κατά τη διάρκεια της περιόδου περισυλλογής. Το κύριο επιχείρημα του κ. Corbett ήταν ότι οποιαδήποτε τροποποίηση γίνει στο Ευρωπαϊκό Σύνταγμα θα πρέπει να γίνει με ανοιχτές διαδικασίες και όχι μέσω Διακυβερνητικής Διάσκεψης δίνοντας την εντύπωση της επιστροφής στους παλιούς τρόπους μυστικών, διπλωματικών διαπραγματεύσεων.

Η ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ¹

Πίνακας 1: Στάσεις απέναντι στην επικύρωση του Ευρωπαϊκού Συντάγματος

	7-8/3/2005	6-7/6/2005
Να γίνει δημοψήφισμα	71%	67%
Να αποφασίσει η Βουλή	16%	16%
ΔΓ/ΔΑ	13%	17%

Πηγή: VPRC, Εισήγηση Ι. Μαυρή (Πρόεδρο και Δ/ντα Σύμβουλο VPSC)

Πίνακας 2: Δημοψήφισμα για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα

	7-8/3/2005	6-7/6/2005	(+/-)	K-RESEARCH	OPINION
ΝΑΙ	45%	31%	-14%	30,5%	30%

¹ Η ενότητα αυτή βασίστηκε σε παρεμβάσεις που έγιναν στην εκδήλωση του Ιδρύματος Μεσογειακών Μελετών με θέμα «Ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη: αιτίες και επιπτώσεις του όχι της Γαλλίας και Ολλανδίας».

ΟΧΙ	18%	46%	+28%	40,7%	43%
ΔΓ/ΔΑ	37%	23%	-14%	28,9%	27%

Πηγή: VPRC, Βαρόμετρο ΣΚΑΙ

Πίνακας 3: Πώς ψηφίζουν οι ψηφοφόροι των κομμάτων

κόμμα	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΓ/ΔΑ
ΝΔ	40	36	24
ΠΑΣΟΚ	28	52	20
ΚΚΕ	5	73	22
ΣΥΝ	27	65	8
ΛΑΟΣ	8	67	25

ΤΑΣΣΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ: Σύμφωνα με τον πρώην αναπληρωτή υπουργό εξωτερικών, η διπλή απόρριψη του Ευρωπαϊκού Συντάγματος θα οδηγήσει σε μια στρατηγική πολλαπλών επιλογών. Οι αλλαγές που θα επέλθουν στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα θα είναι χρονοβόρες ενώ η Ε.Ε. θα αποκτήσει μια πιο ισχυρή διακυβερνητική διάσταση. Αναφερόμενος στους λόγους που οδήγησαν στη διπλή απόρριψη της Ευρωπαϊκής Συνταγματικής Συνθήκης, ο κ. Γιαννίτσης διευκρίνισε ότι το Γαλλικό όχι είχε οικονομική και πολιτική διάσταση και ότι οφείλεται σε μια κατάσταση, η οποία δημιουργήθηκε σιγά-σιγά. Η οικονομική διάσταση αφορούσε το φόβο για την αυξανόμενη φιλελευθεροποίηση των αγορών ενώ η πολιτική διάσταση αφορούσε την παραβίαση της αρχής του multilateralism (ιδίως με τον πόλεμο του Ιράκ). Ως προς την Ολλανδία, αναφέρεται ότι η απόρριψη της Ευρωπαϊκής Συνταγματικής Συνθήκης οφείλεται στην αντίθεση των πολιτών στην ευρωπαϊκή γραφειοκρατία καθώς και στις συνέπειες εισαγωγής του ευρώ.

Ο κ. Γιαννίτσης υποστήριξε ότι η Ε.Ε. χρειάζεται μια περίοδο περισυλλογής ενώ τόνισε ότι ιδιαίτερα το γαλλικό όχι σηματοδοτεί την επιστροφή της πολιτικής της Ε.Ε. Το κεντρικό πολιτικό ερτην εφρωνεία ότι η αντίδραση αυτή των πολιτών εμφανίστηκε όταν, για πρώτη φορά, η Ε.Ε. εκπύωνε ένα κείμενο με πραγματικά δημοκρατικές διαδικασίες. Σύμφωνα με τον κ. Γιαννίτη, η βίαιη αυτή παρέμβαση των ευρωπαίων πολιτών μπορεί να κάνει μια ανατροπή προς τα εμπρός, γεγονός που θα αποτελούσε μεγάλη επιτυχία στην πορεία της Ε.Ε.

Η αποδυνάμωση της Ε.Ε., στην οποία θα οδηγούσε η διπλή απόρριψη, θα είχε επιπτώσεις και στους τομείς που ενδιαφέρουν την Ελλάδα, δηλαδή στις σχέσεις της Ε.Ε. με τη Ν.Α. Ευρώπη και στη διεύρυνση, συνέχισε ο κ. Γιαννίτσης. Επιπλέον, θα επιβαρυνθούν οι διμερείς σχέσεις της Ελλάδας στην περιοχή ενώ υπάρχει ο κίνδυνος να επιβραδυνθεί και η διαδικασία του εκσυγχρονισμού στη χώρα. Όσον αφορά στον οικονομικό τομέα, η ενίσχυση των πληθωριστικών πιέσεων, η αύξηση του δημοσιονομικού ελλείμματος στην Ελλάδα και η μείωση των πόρων για την Κοινή Αγροτική Πολιτική θα αποτελούσαν τις αρνητικές συνέπειες. Αναφορικά με την ΚΑΠ, η μείωση των πόρων θα θέσει σε κίνδυνο την ισορροπία της ελληνικής οικονομίας, η οποία θα πρέπει να στηριχθεί στην εγχώρια ικανότητα (η οποία, δυστυχώς, είναι αδύναμη). Επομένως, το ελληνικό σύστημα θα κληθεί να προσαρμοστεί στη νέα πραγματικότητα.

Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗΣ: Σύμφωνα με τον καθηγητή Π.Κ. Ιωακειμίδη, η Ε.Ε. βρίσκεται σε βαθύτατη κρίση. Επεσήμανε ότι στην Ε.Ε. ταιριάζει η λογική του ποδηλάτου, δηλαδή ότι η Ένωση χρειάζεται πάντα να κάνει πετάλι και να κινείται προκειμένου να μην πέσει. Υποστήριξε ότι ο Γάλλος Πρόεδρος διέπραξε ένα πολιτικό έγκλημα και η

Γαλλική αριστερά ένα πολιτικό λάθος απορρίπτοντας την προοπτική μιας κοινωνικής Ευρώπης.

Στη συνέχεια, ο καθηγητής Π.Κ. Ιωακειμίδης αναφέρθηκε στις αιτίες που οδήγησαν στην απόρριψη του Ευρωπαϊκού Συντάγματος: α) η πολιτικοποίηση της διαδικασίας της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης, η οποία δεν έγινε αντιληπτή από πολιτικές ηγεσίες, β) το προβάδισμα της διεύρυνσης σε σχέση με την εμβάθυνση και ανάπτυξη δύο διαφορετικών συγκρουόμενων αντιλήψεων στην Ε.Ε. (πολιτική οντότητα ή οικονομική οντότητα;), γ) η συμπερίληψη του Μέρους ΙΙΙ του Ευρωπαϊκού Συντάγματος, το οποίο προκάλεσε ιδιαίτερο πρόβλημα και τέλος δ) η εκπόνηση της οδηγίας Balkestein, η οποία δημιούργησε πρόβλημα στη Γαλλία. Επισημάνθηκε ότι απουσιάζει ο στρατηγικός σχεδιασμός στην Ένωση, όπως υπήρχε παλαιότερα, και πρόσθεσε ότι θα ήταν προτιμότερο να είχε διεξαχθεί ένα πανευρωπαϊκό δημοψήφισμα. Με αυτόν τον τρόπο δε θα μπορούσε να αποδοκιμασθεί ένα ευρωπαϊκό εγχείρημα από ένα εθνικό δημοψήφισμα. Αναφορικά με τις προοπτικές, σύμφωνα με τον Π.Κ. Ιωακειμίδα αποκλείεται το ενδεχόμενο της επαναδιαπραγμάτευσης. Τα σενάρια είναι τρία εκ των οποίων τα δύο πρώτα δε θεωρούνται πιθανά. Το πρώτο είναι η υιοθέτηση του Ευρωπαϊκού Συντάγματος, αν επικυρώσουν 20 κράτη μέλη το κείμενο. Το δεύτερο είναι η εγκατάλειψη του εγχειρήματος του Ευρωπαϊκού Συντάγματος, κάτι που είναι πάρα πολύ δύσκολο λαμβάνοντας υπόψη ότι η Συνθήκης της Νίκαιας θα μπορούσε να λειτουργήσει μόνο μέχρι το 2009 καθώς σκόπευε απλώς «να ανοίξει την πόρτα στις 10» νέες χώρες της Ε.Ε.. Το τρίτο σενάριο, το «Νίκαια Plus» που κρίνεται πιο πιθανό από τον Π.Κ. Ιωακειμίδα περιλαμβάνει τη διατήρηση ορισμένων κομματιών από τη Συνθήκη της Νίκαιας και το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο. Κρίνεται βεβαίως ότι θα υπάρξει μια νέα ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική, γεγονός που θα δημιουργήσει τεράστια διλήμματα για την Ελλάδα.

Επιπλέον, ο καθηγητής Π.Κ. Ιωακειμίδης αναφέρθηκε στις συνέπειες που έχει αυτή η βαθύτατη κρίση στην Ε.Ε. Καταρχήν, υπογράμμισε την εξασθένηση της Ε.Ε. και ιδιαίτερα την εξασθένηση του διεθνούς της ρόλου ενώ υποστήριξε ότι η ψήφος του Γαλλικού και Ολλανδικού λαού έφερε ένα μήνυμα κατά της ολοκλήρωσης. Τόνισε ότι επλήγη η διεύρυνση καθώς δεν υπάρχει προοπτική ένταξης άλλων χωρών (εκτός από τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία). Κατά συνέπεια, η ενταξιακή πορεία της Τουρκίας αλλά και το ευρωπαϊκό μέλλον των Δυτικών Βαλκανίων κινδυνεύει και κατ'επέκταση κινδυνεύει και ο στρατηγικός στόχος της Ελλάδας.

«Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΗΣΙΑ: ΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ»
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΕΕΠ

Επιστημονικοί Υπεύθυνοι: Εμ. Δούση, Λέκτορας (Τμήμα ΠΕΔΔ), Ν. Χλέπας, Επίκουρος Καθηγητής (Τμήμα ΠΕΔΔ).

Συνεργαζόμενοι μεταπτυχιακοί φοιτητές: Ελ. Γιουγουρτζιάν, Χ. Ζαχαριάδου, Μ. Παπαδάκης, Αρ. Τραντίδης (ΜΠ «Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Σπουδές»).

Η συνετή αντιμετώπιση του προβλήματος των στερεών αποβλήτων αποτελεί σημαντικό δείκτη περιβαλλοντικής ευαισθησίας της χώρας στην οποία αυτό εντοπίζεται. Πολλών δε μάλλον όταν πρόκειται για περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και οικονομικού ενδιαφέροντος, όπως οι νησιωτικές. Στην Ελλάδα η κατάσταση όχι μόνο νοσεί, αλλά και επιφυλάσσει δυσάρεστες εξελίξεις όσο η αντιμετώπισή της παραμένει σε προγραμματικό στάδιο. Του λόγου το αληθές επιβεβαιώνει η ύπαρξη στα ελληνικά νησιά πολλών «χωματερών», η λειτουργία των οποίων θα έπρεπε να έχει παύσει ήδη από την προσχώρηση της χώρας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα το 1981!

Στο σημείο αυτό υπεισέρχεται και η δυνητική συμβολή αυτού του ερευνητικού προγράμματος (Μάρτιος 2005 – Μάρτιος 2006), που αποσκοπεί στη σκιαγράφηση των υφιστάμενων συνθηκών και τη μετέπειτα αξιολόγησή τους. Η αποτύπωση των αιτιών της ελληνικής υστέρησης τόσο ως προς τη συμμόρφωση με την κοινοτική νομοθεσία όσο και ως προς την εφαρμογή των διατάξεων του εσωτερικού δικαίου αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον, ενώ η κριτική αποτίμηση της βραδυπορούσας πρακτικής είναι απαραίτητη για την εξεύρεση τρόπων αποτελεσματικής αντιμετώπισης.

Η ευρύτητα του υπό εξέταση πεδίου υποδεικνύει μία επιμελώς οργανωμένη μεθοδολογική προσέγγιση προς αποφυγή σύγχυσης και αποπροσανατολισμού από τον αρχικά οριοθετημένο σκοπό της έρευνας. Η κατανομή των εργασιών, λοιπόν, ακολουθεί μία συγκεκριμένη δομή ώστε το τελικό και επιθυμητό αποτέλεσμα να βρίσκονται σε ταύτιση. Η συλλογή των απαραίτητων στοιχείων συνιστά τον ακρογωνιαίο λίθο αυτής της προσπάθειας, μιας και η περαιτέρω διεξαγωγή συμπερασμάτων γίνεται βάσει αυτών. Στην παρούσα χρονική στιγμή έχει ολοκληρωθεί το στάδιο της συγκέντρωσης και επεξεργασίας των σχετικών δεδομένων, που μολονότι χρονοβόρο θα σταθεί εφελτήριο για τη συνέχεια της έρευνας.

Η αξία αυτού του προγράμματος, βέβαια, θα ανταποκρίνεται στις προσδοκίες των συμμετεχόντων με την τελική κοινοποίηση των πορισμάτων του και την αναγνώριση της συνδρομής του στο θέμα της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, αντικείμενο στο οποίο η ελληνική βιβλιογραφία δεν είναι πλούσια.

ΤΥΠΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ

- «Αγωνία στην Αθήνα για Δ' ΚΠΣ και επιστροφή κονδυλίων
- «Βυθίζεται σε κρίση η Ε.Ε.», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 19/6/2005
- «Η Ευρώπη έχει ανάγκη το μοντέλο Μπλερ», ΤΑ ΝΕΑ, 3/6/2005
- «Η Ευρώπη και η νέα 'πραγματικότητα'», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 24/6/2005
- «Η επιβράδυνση της διεύρυνσης», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 14/6/2005
- «Οι διαφορές μεταξύ Ευρωσυντάγματος και Συνθήκης της Νίκαιας», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 31/5/2005
- «Αναστολή επικύρωσης του Ευρωσυντάγματος», Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ, 17/6/2005
- «Γιατί οι Γάλλοι είπαν το «όχι» στον Σιράκ...», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 1/6/2005
- «Διαδήλωση κατά νεοφιλελεύθερου Ευρωσυντάγματος», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 17/6/2005
- «Ευρωπαϊκή σιγή για τη διεύρυνση», Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ, 13/6/2005
- «Η Ευρώπη σε νευρική κρίση...», Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ, 2/6/2005
- «Κτύπημα κάτω από την «ευρω-ζώνη» το 'όχι'», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 1/6/2005
- «Λουξεμβούργο: Η προεδρία της Ε.Ε. πιστεύει ότι θα αρχίσουν οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις με την Κροατία σύντομα», Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ, 8/6/2005
- «Μπλερ: Η Ευρώπη δεν μπορεί να περιμένει άλλο...», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 21/6/2005
- «Ο Τόνι στο 'τιμόνι'», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 8/6/2005
- «Οι ηγέτες των 25 κρατών της Ε.Ε. αποδύονται σε μία τελική προσπάθεια για να επιτευχθεί η συμφωνία για τον προϋπολογισμό 2007 – 2013», Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ, 17/6/2005
- «Περισυλλογή στην Ευρώπη», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 31/5/2005
- «Πιο δύσκολες οι συμφωνίες στο μέλλον.», ΤΟ ΒΗΜΑ, 19/6/2005
- «Πρώτα θύματα του «ποπ» στο Ευρωσύνταγμα», Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ, 1/6/2005
- «Σαρκόζι: Μεγάλο έθνος της Μικράς Ασίας η Τουρκία, όχι της Ευρώπης», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 13/6/2005
- «Το μέλλον της Ευρώπης», Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ, 17/6/2005
- «Χρειάζεται Σύνταγμα η Ενωμένη Ευρώπη;», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 5/6/2005
- Αδάμ Κ., «Εβαλαν στο ψυγείο το Ευρωσύνταγμα», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 17/6/2005
- Αδάμ Κ., «Κλείνει η κάνουλα της Ε.Ε. για Ελλάδα», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 11/6/2005
- Αδάμ Κ., «Σημειωτόν η ενοποίηση, ενώ τρέχει η αγορά», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 21/6/2005
- Αποστολάκη Μ., «Η Ευρώπη μετά το 'όχι'», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 4/6/2005
- Βαλασόπουλος Π., «Οι ατλαντιστές κερδίζουν από το 'όχι'», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 4/6/2005
- Βαρβιτσιώτης Ι., «Η Ευρωπαϊκή Κοινοπολιτεία Ελευθερίας και Ευημερίας», ΤΟ ΒΗΜΑ, 22/5/2005
- Βάτου Ε., «Όχι κατά της Ευρώπης», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 4/6/2005
- Βούλγαρης Ι., «Η Ευρώπη σε κόμα», ΤΑ ΝΕΑ, 18/6/2005
- Βοτ Β., «Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο 'Δράκος'», ΤΑ ΝΕΑ, 18/6/2005
- Βρανάς Ρ., «'Κόκκινο' στο ευρωπαϊκό όραμα. Με 54,87% οι Γάλλοι απέρριψαν το ευρωπαϊκό Σύνταγμα αλλά και την κυβέρνησή τους», ΤΑ ΝΕΑ, 30/5/2005
- Βρανάς Ρ., «'Ζήτη η Γαλλία' λένε στις ΗΠΑ», ΤΑ ΝΕΑ, 31/5/2005
- Βρανάς Ρ., «Ο Μπλερ σε ρόλο 'ευρωσωτήρα'», ΤΑ ΝΕΑ, 16/6/2005
- Δελαστίκ Γ., «Αυτό το Ευρωσύνταγμα είναι νεκρό», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 5/6/2005
- Δήμας Δ., «Ευρωπαϊκό μήνυμα στα Σκόπια μέσω ΗΠΑ», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 11/6/2005
- Δρετιτάκης Μ., «Πώς να αξιολογηθούν τα ΑΕΙ όταν είναι τα φτωχότερα στην Ε.Ε.», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 18/6/2005
- Ευσταθιάδης Στ., «Μια νέα σκληρή εποχή για την Ευρώπη των '25'. Τι παραλαμβάνει και τι φιλοδοξεί να επιτύχει η βρετανική προεδρία», ΤΟ ΒΗΜΑ, 19/6/2005
- Ζήκου Μ., «Η απόρριψη του Συντάγματος απειλεί ευρώ, ομόλογα, μετοχές», ΤΟ ΒΗΜΑ, 22/5/2005
- Ζήκου Μ., «Τη δυσaráσκεια για την πολιτική της ΕΚΤ πληρώνει το ευρώ», ΤΟ ΒΗΜΑ, 5/6/2005
- Ζήκου Μ., «Το φάσμα του «Όχι» στη Γαλλία προκαλεί τριγμούς στις αγορές», ΤΟ ΒΗΜΑ, 29/5/2005
- Ζούλας Σ., «Η ευρωπαϊκή αυτοχειρία...», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 22/6/2005
- Ιορδανίδης Κ., «Το ευρωπαϊκό αδιέξοδο», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 23/6/2005
- Ιωακειμίδης Π.Κ., «Το νόημα των «Όχι» και η Αριστερά», ΤΑ ΝΕΑ, 10/6/2005
- Ιωακειμίδης Π.Κ., «Διδάγματα από το ναυάγιο των Βρυξελλών», ΤΑ ΝΕΑ, 21/6/2005
- Ιωακειμίδης Π.Κ., «Η Ευρώπη σε περίοδο αβεβαιότητας», ΤΑ ΝΕΑ, 3/6/2005
- Ιωακειμίδης Π.Κ., «Κρίνεται η πορεία της Ευρώπης», ΤΑ ΝΕΑ, 27/5/2005

- Κακουριώτης Θ., «Το μήνυμα του 'όχι» και η Αριστερά», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 8/6/2005
- Καλλέργης Κ., «Τα αίτια που οδήγησαν Γάλλους και Ολλανδούς στο 'όχι'», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 16/6/2005
- Καλλέργης Κ., «Το παρασκήνιο με την υπογραφή του πρωτοκόλλου», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 14/6/2005
- Καλλέργης Κ., «Παρασκήνιο με Τουρκία στην Ε.Ε.», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 12/6/2005
- Καλλέργης Κ., «Στο απόσπασμα η Ένωση», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 5/6/2005
- Καλλέργης Κ., «Στο 'αντόμινο του 'όχι'» και η Ολλανδία», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 2/6/2005
- Καλφάλης Γ., «Τα δημοψηφίσματα πρέπει να σταματήσουν», ΤΑ ΝΕΑ, 13/6/2005
- Καλφάλης Γ., «Το αμφίσημο γαλλικό όχι», ΤΑ ΝΕΑ, 13/6/2005
- Κανέλλος Θ., «Ευρωπαϊκό μπουρλότο στην Τουρκία», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 9/6/2005
- Καρανασοπούλου Ε., «'Ναυάγιο' ή... ψίχουλα για την Ελλάδα», ΤΑ ΝΕΑ, 16/6/2005
- Καραπιδάκης Ν., «Le temps des cerises», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 19/6/2005
- Καρκαγιάννης Α., «Τα βροντερά 'όχι'...», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 10/6/2005
- Καρτάλης Ι., «Το κρίσιμο δημοψήφισμα», ΤΟ ΒΗΜΑ, 29/5/2005
- Κατραμάδου Δ., «Η οικονομία ξεθώριασε το όραμα της Ευρώπης», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 5/6/2005
- Κοτόφωλος Ι., «Η ιδέα της avant garde είναι το μέλλον της Ευρώπης», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 19/6/2005
- Κοτόφωλος Ι., «Το γαλλικό δημοψήφισμα και τα χρηματιστήρια», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 29/5/2005
- Λιάκος Α., «Τι είδους Ευρώπη θέλουμε;», ΤΟ ΒΗΜΑ, 12/6/2005
- Λυγερός Σ., «'Όχι' στον μονόδρομο των ελίτ», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 3/6/2005
- Λυγερός Σ., «Η Ευρώπη υψώνει «τείχη» στην Αγκυρα», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 19/6/2005
- Λυκαυγής Α., «Η ευρωπαϊκή κρίση και τα έωλα παράγωγα στο Κυπριακό», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 25/6/2005
- Μητσός Μ., «Ανάγκη και υπόσχεση», ΤΑ ΝΕΑ, 8/6/2005
- Μητσός Μ., «Δύο μύθοι για την Ευρώπη», ΤΑ ΝΕΑ, 31/5/2005
- Μοσχονάς Κ., «Ο φόβος... διευρύνεται μετά τα 'όχι'», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 13/6/2005
- Μοσχονάς Κ., «Ορατότης μηδέν στην Ε.Ε.», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 21/6/2005
- Μοσχονάς Κ., «Το «υπαρξιακό» της Ε.Ε. στο ντιβάνι των '25'», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 16/6/2005
- Μοσχονάς Κ., «Ο Τιτανικός της Ε.Ε.», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 4/6/2005
- Μοσχονάς Κ., «Στις Βρυξέλλες, μετά το γαλλικό, περιμένουν το ολλανδικό 'τσουνάμι'», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 31/5/2005
- Μουζέλης Ν., «Τα δύο σφάλματα των ευρωπαίων», ΤΟ ΒΗΜΑ, 12/6/2005
- Μουλόπουλος Β., «'Όχι' για το καλό της Ευρώπης», ΤΟ ΒΗΜΑ, 29/5/2005
- Μουλοπουλος Β., «Vive la France», ΤΟ ΒΗΜΑ, 5/6/2005
- Μπικατζίκ Χ., «Μπαρόζο: Οι εθνικοί εγωισμοί έχουν βλάψει την Ε.Ε.», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 9/6/2005
- Μποτόπουλος Κ., «Η ώρα της Πανδώρας. Η Ευρώπη και οι επιλογές της μετά το γαλλικό και το ολλανδικό 'όχι'», ΤΑ ΝΕΑ, 6/6/2005
- Μπουρδάρης Γ., «Η Ελλάδα υπέρ μιας δημοκρατικής και κοινωνικής Ε.Ε.», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 24/6/2005
- Μπουρδάρης Γ., «Μεγάλο «αγκάθι» ο προϋπολογισμός», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 16/6/2005
- Μπουρδάρης Γ., «Ο ευρωσκεπτικισμός κερδίζει έδαφος τώρα στην Τουρκία», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 18/6/2005
- Μπουρδάρης Γ., «Οι θέσεις της Αθήνας στη Σύνοδο της Ε.Ε.», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 15/6/2005
- Μπουρδάρης Σ., «Καμία μεταβολή στις θέσεις της Ελλάδας ένωπι της ευρωπαϊκής πορείας της Αγκυρας», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 3/6/2005
- Μπουρδάρης Σ., «Οι ηγέτες της Ε.Ε. σε κλίμα πανικού αναζητούν λύση», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 3/6/2005
- Μπρεζίνσκι Σ., «Το Ευρωσύνταγμα έμοιαζε με συμβόλαιο πιστωτικής κάρτας...», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 16/6/2005
- Νεγρεπόντη Α., «'Ξεπερασμένο' το ευρωπαϊκό όραμα των Σιράκ και Σρέντερ», ΤΑ ΝΕΑ, 21/6/2005
- Παγαρτάνη – Χοΐδα Σ., «Οργισμένη Ευρώπη», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 4/6/2005
- Παπαγιαννίδης Α., «Η Ευρώπη, το παρμπρίζ και ο καθρέφτης», ΤΟ ΒΗΜΑ, 19/6/2005
- Παπαδοκαστόπουλος Δ., «Ζτη σκία των δυσμενών εξελίξεων για το Ευρωσύνταγμα οι σκληρές διαπραγματεύσεις για τη διανομή των κοινοτικών πόρων», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 7/6/2005
- Παπακωνσταντίνου Π., «Επιστροφή του κοινωνικού προβλήματος στην Ευρώπη», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 12/6/2005
- Παπακωνσταντίνου Π., «Η ελληνική Οστ-Πολιτική», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 23/6/2005

- Παπακωνσταντίνου Π., «Μήνυμα για κοινωνική και δημοκρατική Ευρώπη», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 5/6/2005
- Παπακωνσταντίνου Π., «Υπάρχει ζωή μετά το 'όχι';», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 29/5/2005
- Παπαχελάς Α., «'Πολιτικό δηλητήριο' η ένταξη της Τουρκίας», ΤΟ ΒΗΜΑ, 5/6/2005
- Ποδηματά Α., «Ψυχραιμία στην Αθήνα - δεν έρχεται η συντέλεια...», ΤΟ ΒΗΜΑ, 29/5/2005
- Πρετεντέρης Ι. Κ., «Ουί στην αβεβαιότητα», ΤΟ ΒΗΜΑ, 29/5/2005
- Σαμαράς Α., «Οι ευθύνες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας», ΤΟ ΒΗΜΑ, 19/6/2005
- Σαρρής Κ., «Ευρωπαϊκή σχιζοφρένεια», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 19/6/2005
- Σπινθουράκης Μ., «Η Ευρώπη αναζητεί διέξοδο», ΤΟ ΒΗΜΑ, 5/6/2005
- Σπινθουράκης Μ., «Η μάχη για την ηγεμονία στην Ευρώπη. Η κυριαρχία του γαλλογερμανικού άξονα και η βρετανική απεικόνιση για τα πρωτεία», ΤΟ ΒΗΜΑ, 19/6/2005
- Σπινθουράκης Μ., «Γιατί οι ευρωπαίοι Γάλλοι ναρκοθετούν την ενοποίηση», ΤΟ ΒΗΜΑ, 22/5/2005
- Σωμερίτης Ρ., «Το πιθανό γαλλικό 'όχι'», ΤΟ ΒΗΜΑ, 22/5/2005
- Τριανταφύλλου Ε., «Δυσοίωνες εκτιμήσεις για τις επιπτώσεις του ναυαγίου στις Βρυξέλλες», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 19/6/2005
- Τριανταφύλλου Ε., «Σκληρή μάχη για τους πόρους στις Βρυξέλλες», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 17/6/2005
- Τσώλης Ζ., «Non στη φιλελευθεροποίηση», ΤΟ ΒΗΜΑ, 29/5/2005
- Φελουκατζή Η., «Ευρωσύνταγμα; «Όχι», ευχαριστώ!», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 30/5/2005
- Φελουκατζή Η., «Βγήκαν τα μαχαίρια στο γαλατικό χωριό...», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 9/6/2005
- Φράγκος Σ., «Σκωτσέζικο ντους στον... Μπλερ», ΤΟ ΒΗΜΑ, 5/6/2005
- Χιώτης Β., «Σε βρετανικές συμπληγάδες τα 21 δισ. ευρώ της Ελλάδας», ΤΟ ΒΗΜΑ, 19/6/2005

ΞΕΝΟΣ

- "A new kind of Europe" The Guardian, 15/06/05
- "A setback for the treaty, but Europe will survive", The Independent, 30/05/05
- "Blair accused of sleight of hand over EU rebate and CAP reform", Financial Times, 22/06/05
- "Blair sets conditions for EU rebate deal", The Guardian, 10/06/05
- "Blair ties rebate talks to CAP reform", The Guardian, 13/06/05
- "Britain's EU presidency is hobbled by old vices and new", The Independent, 21/06/05
- "Croatia is 'stable democracy', official says", Financial Times, 22/06/05
- "Croatian premier opens bridge connecting Croatia, Bosnia", Financial Times, 22/06/05
- "Cyprus, Romanian government agree mutual support in UN, EU", Financial Times, 22/06/05
- "De Villepin's appointment signals end of reform hopes", The Independent, 01/06/05
- "Eternal" compromises in EU impossible - Slovak comment", Financial Times, 22/06/05
- "EU Commission tells Portugal to cut budget deficit, debt", Financial Times, 22/06/05
- "EU costs may force out Anglo-Saxons", The Guardian, 13/06/05
- "EU needs frank discussion on Turkey's candidacy, European Commission president says", Financial Times, 22/06/05.
- "EU scraps timetable for ratifying constitution" The Guardian, 17/06/05
- "Europe: 'L'aventure ne s'arrête pas'", Liberation, 8/6/2005
- "Europe: Tony Blair calme le jeu", Liberation, 23/5/2005
- "Forget talk of France becoming our colony", 19/06 The Guardian, 20/06/05
- "France blocks Turkey's path", The Guardian, 14/06/05
- "German and Polish presidents say EU countries must work together to solve crisis", Financial Times, 22/06/05
- "German chancellor meeting with EU leaders to discuss fallout of failed budget summit", Financial Times, 22/06/05
- "Il n'y a pas de doute, la Constitution est morte", Liberation, 2/6/20005
- "Inside the battle of Brussels," The Guardian, 19/06/05
- "Isolated Blair told to give up his 'extra sausages'", The Guardian, 15/06/05
- "Le Luxembourg devrait maintenir au 10 juillet son référendum sur la Constitution européenne", Le Monde, 20/6/2005
- "Le rabais britannique, enjeu majeur du budget européen", Le Monde, 10/6/2005
- "M. Chirac's pain is not necessarily Britain's gain", The Independent, 31/05/05
- "Mandelson urges Blair to abandon Thatcher's hardline stance on rebate", The Independent, 14/06/05
- "The current quarrel could be the spur to EU renewal", The Independent, 16/06/05
- "The EU can still be pulled back from the brink", The Independent, 20/06/05
- "The euro is doomed - but not just yet", The Independent, 08/06/05

- "The French are afraid of change. That is why they will vote 'no'", The Independent, 29/05/05
- "The lack of leadership", The Independent, 18/06/05
- "The meaning of no" The Guardian, 20/06/05
- "The union faces a fresh crisis", The Guardian, 14/06/05
- "The world owes a debt to Britain's ambition", The Independent, 12/06/05
- "Tony Blair is a true European", The Guardian, 19/06/05
- "Villepin pledges more jobs by taking policies from right and left", The Independent, 09/06/05
- "Which way for Europe?", The Independent, 31/05/05
- Alix C., "Une bonne nouvelle pour l'économie européenne", Liberation, 30/5/20005
- Blitz J., "Rebate an anomaly, says Blair in call for reform", Financial Times, 22/06/05.
- Buck T. & Jopson B., "Europe softens line on audit committees", Financial Times, 22/06/05.
- Castle S., "Latest crisis threatens EU talks and Turkish ambitions", The Independent, 14/06/05
- Colombani J.-M., "L'impasse", Le Monde, 31/5/2005
- Darcy M.-L. "Portugal, europhile chancelant", Liberation, 16/6/2005
- Davies Elizabeth, "German parliament gives approval to constitution", The Independent, 28/05/05
- De Bresson H. & Marion G., "Affaiblis, Berlin, Paris et Luxembourg cherchent à contrer Londres", Le Monde, 3/6/2005,
- De Bresson H. , "UE : que peut décider le Conseil européen ?", Le Monde, 14/6/2005
- De Bresson H., "Jacques Chirac invite les Vingt-cinq à se donner le temps de la réflexion sur la Constitution", Le Monde, 3/6/2005,
- Dely R., "La Constitution risque d'être revue à la baisse", Liberation, 10/6/2005
- D'Estaing V.G., "Réflexions sur la crise de l'opinion à l'égard de l'Europe", Le Monde, 15/6/2005
- Dombey D., "Road closed ahead", Financial Times, 20/06/05
- Dubois N. & Soule V., "Le couple franco-allemand fait la paire sur le dos de Blair", Liberation, 11/6/2005
- Dubois N. & Quatremer J., "Quelles perspectives pour l'Union?", Liberation, 20/6/2005
- Dubois N. & Quatremer J., "Budget européen: le pari de Blair", Liberation, 17/6/2005
- Dubois N. & Quatremer J., "La panne de l'Europe entérinée au sommet", Liberation, 18/6/2005
- Dubois N. , "Les Pays-Bas portent haut leur non", Liberation, 3/6/20005
- Dubois N. "Les Pays-Bas disent non à la Constitution", Liberation, 1/6/20005
- Ferenczi T., "Europe : quel scénario pour l'après-non ?", Le Monde, 31/5/2005,
- Graham S., "Schroeder Says Europe Faces Stark Choices", Financial Times, 22/06/05
- Grice A, Castle S, "Blair faces hostile reception in Brussels as he prepares speech to Parliament", Financial Times, 22/06/05
- Grice A, "EU cannot wait another 10 years to change, says Blair", The Independent, 21/06/05
- Grice A, Lichfield J, Castle S, "Blair links reduction of EU rebate to CAP reform", The Independent, 12/06/05
- Grice A, Castle S, "EU constitution is sent into deep hibernation", The Independent, 17/06/05
- Grice A, Castle S, "EU budget plan puts Blair under pressure to freeze rebate", The Independent, 16/06/05
- Grice A, Castle S, "EU summit: The dinner from hell", The Independent, 17/06/05
- Guest R, "Who cares if Blair is right and Chirac is wrong?", The Independent, 12/06/05
- Hamilton A, "This isn't a crisis for Europe, merely a problem for its political leaders", The Independent, 02/06/05
- Hamish McRae, "The idea of ever-closer union is dead - and Europe's economy will do better as a result", The Independent, 01/06/05
- Hassid O., "L'heure de la reconstitution", Liberation, 20/6/2005
- King S, "The euro is unlikely to disappear, but its benefits are increasingly difficult to spot", The Independent, 13/06/05
- Kollewe J, "Microsoft faces EU fines deadline", The Independent, 01/06/05
- Le Bras H., "Le non n'est ni de gauche ni de droite, il est précaire", Liberation, 1/6/20005
- Lichfield, "After defeat, France's left returns to in-fighting", The Independent, 06/06/05
- Lichfield, "Crisis for Europe as France rejects EU constitution by huge majority", The Independent, 30/05/05
- Morgan G, "The Federal Europe is dead. Long live the superstate", The Independent, 28/05/05
- Morris A, "Cook hints Blair should quit when presidency of EU ends", The Independent, 01/06/05
- Morris N, "Blair set to shelve vote, throwing his departure plans into disarray", The Independent, 30/05/05
- Munchau W, "Blair has damaged Europe", Financial Times, 19/06/05
- Passet R. "UE, le modèle du vivant", Liberation, 21/5/2005

- Peel Q, "Quentin Peel: Europe's crisis between the lines", Financial Times, 15/06/05.
- Prosser D, "Mixed reaction to French 'no' vote", The Independent, 31/05/05
- Quatremer J. & Thoraval A., "La tactique payante de Tony Blair", Liberation, 18/6/2005
- Quatremer J., "Blair dévoile son «New Deal» pour l'UE", Liberation, 24/6/2005
- Quatremer J., "Bruxelles en plein désarroi face à la crise", Liberation, 31/5/20005
- Rentoul J, "The romantic symbolism of the superstate is defeated. Blair can now fight for his vision", The Independent, 31/05/05
- Ricard P., "Sommet européen : où en est l'UE ?", Le Monde, 20/6/2005
- Semo M., "Les Vingt-Cinq cherchent de l'air", Liberation, 4/6/2005
- Thoraval A., "Constitution européenne: Londres jette l'éponge", Liberation, 7/6/2005
- Thoraval A., "Londres renonce à son referendum", Liberation, 6/6/2005
- Thoraval A., "UE : Blair ne veut pas porter le chapeau", Liberation, 21/6/2005
- Thornton P, "Italy should bring back the lira, says minister", The Independent, 04/06/05
- Zoltowska M., "Les Polonais remontés contre la «vieille» Union", Liberation, 20/6/2005

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

- Γιαννιού Μ., «Ο ρόλος των ευρωπαίων διαμεσολαβητών στην ισραηλινο-παλαιστινιακή σύρραξη», e-ΛΟΓΟΣ, Ινστιτούτο Δημοκρατίας Κ. Καραμανλής, Ιούνιος 2005, www.idkaramalis.gr
- Καπόπουλος Κ., Κούρταλης Δ., Πετρίτση Στ., Χαρδαλούπας Α., (ερευνητική ομάδα Ε.Κ.Ε.Μ. για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα), «Δεύτερο «ΟΧΙ» για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα: Μια αποτίμηση του ολλανδικού δημοψηφίσματος», Κείμενο Πολιτικής, 8/6/2005, www.ekem.gr
- Καπόπουλος Κ., Κούρταλης Στ., Μαζιώτης Δ., Χαρδαλούπας Α., (ερευνητική ομάδα Ε.Κ.Ε.Μ. για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα), «29 Μαΐου 2005 : Η «άλωση» (;) της Ευρώπης από το γαλλικό «ΟΧΙ» στο δημοψήφισμα για το Ευρωσύνταγμα.», Κείμενο Πολιτικής, Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών, 31/5/2005, www.ekem.gr.
- Μαραγκάκης Κ., «Οι αντιδράσεις γύρω από την Οδηγία Μπόλκεσταϊν (Bolkestein Directive): Πολύ κακό για το τίποτα;», Σχόλιο Πολιτικής, Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών, Μάιος 2005, www.ekem.gr.
- Παπασωτηρίου Χ., «Οι σχέσεις των ΗΠΑ με Ε.Ε., Κίνα, Ρωσία και Ιαπωνία», e-ΛΟΓΟΣ, Ινστιτούτο Δημοκρατίας Κ. Καραμανλής, Ιούνιος 2005, www.idkaramalis.gr
- "EU Constitution Newsletter", Ιούνιος 2005, The Federal Trust, www.fedtrust.co.uk
- "Quarterly forecast on South-Eastern Europe", 21/6/2005, ICEG European Center, <http://icegec.hu>
- "Quarterly forecast on the 8 new member states", 21/6/2005, ICEG European Center, <http://icegec.hu>
- Baldwin R., "The 'non' was also against the CAP", 22/6/2005, www.ceps.be
- Bhandari M., "EU-India Relations", 10/6/2005, Issue Paper 35, www.theepc.be
- Brady H., "Europe - Did we make the right choice?", 3/6/2005, <http://www.cer.org.uk>
- Cameron F. & Rhein E., "Promoting Political and Economic Reform in the Mediterranean and Middle East", Issue Paper 33, www.theepc.be
- Casey J.-P., "After the Financial Services Action Plan: A Repeat of the post-1992 Blues?", 17/6/2005, www.ceps.be
- De Benedictis L., De Santis R. & Vicarelli C., "Hub-and-Spoke or Else? Free Trade Agreements in the Enlarged EU – A Gravity Model Estimate", ENEPRI Working Paper No. 37, Ιούνιος 2005, www.enepri.org
- Desthuilliers A., "The EU budget : peanuts!", www.euractiv.com
- Durand G. & Bouzon J., "The reform of the Stability and Growth Pact: Upholding a more flexible rule", Commentary, 16/6/2005, www.theepc.be
- Grant C., "Did the French do us a favour? [NO] The continent's usefulness is its unity", 5/6/2005, <http://www.cer.org.uk>
- Grant C., "Europe beyond the referendums", CER Bulletin, Issue 42, Ιούνιος-Ιούλιος 2005, <http://www.cer.org.uk>
- Lake M., "Turkey in the European Union: A personal view", May 2005, Essay Number 35, www.fedtrust.co.uk
- Leonard M., "No . . . to boule and Pastis. Europe - Don't write the obituaries yet. A new France could put Britain on the sidelines", 6/6/2005, <http://www.cer.org.uk>
- Palmer J., "The European Union is not in crisis – it is in deep crisis", Commentary, 18/6/2005, www.theepc.be

- Tsebelis G. (Professor of Political Sciences at the University of California, Los Angeles-UCLA) & EKEM's Senior Research Fellow, "The European Convention and the Rome and Brussels IGCs: a veto players analysis", Ιούνιος 2005, www.ekem.gr
- Wanlin A., "European democracy: Where now?", 2/6/2005, <http://www.cer.org.uk>

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ

- Auer A., "The constitutional scheme of federalism", Journal of European Public Policy, Volume 12, No 3 / June 2005
- Christin T., Hug S., Schulz T., "Economic logic or political logic? Economic theory, federal theory and EMU1", Journal of European Public Policy, Volume 12, No 3 / June 2005. Abstract: As a federal system the European Union (EU) has to deal in one way or another with the distribution of competencies. While conflicting views about this thorny issue are ventured in the literature, we emphasize in this paper the implications for political accountability. At the present time, most authors would concur, political accountability due to the institutional structure and the complex decision-making processes is mixed at best. Thus, we propose to explore the ways in which the distribution of competencies is viewed from below, namely by the EU citizens. As one might expect, we find evidence that this view is not yet as clear-cut as one might hope.
- Decker C. & Mildner S., "Coalition or Collision: The Past and Future of Transatlantic Trade Relations", The Bologna Center Journal of International Affairs, vol. 8, Spring 2005
- Dudek C., "EU Challenges to Domestic Politics: A Regional Nationalist Response", The Bologna Center Journal of International Affairs, vol. 8, Spring 2005
- Dur A., "Conflict Resolution in Transatlantic Economic Relations: What Can We Learn from the Early 1970s?", The Bologna Center Journal of International Affairs, vol. 8, Spring 2005
- Dursun O., "Transatlantic Alliance Sinking Into the Abyss of the Atlantic? An Assessment of the Peacekeeping Policies of the United States and the European Union", The Bologna Center Journal of International Affairs, vol. 8, Spring 2005
- Enos-Attali S., Jönsson A. & Sheppard E., "Understanding Policy Change in Europe through the Prism of Convergence", The Bologna Center Journal of International Affairs, vol. 8, Spring 2005
- Grewal S. S., "A cosmopolitan Europe by constitutional means? Assessing the theoretical foundations of Habermas' political prescriptions", Journal of European Integration, Volume 27, Number 2, June 2005.
- Martin M., "Europe's 'Other': How a Gap became an Ocean in Transatlantic Relations", The Bologna Center Journal of International Affairs, vol. 8, Spring 2005
- McKay D., "Economic logic or political logic? Economic theory, federal theory and EMU1", Journal of European Public Policy, Volume 12, No 3 / June 2005. Abstract: The problems associated with the implementation of the Stability and Growth Pact have inspired a number of economists to suggest recommendations for improvement and reform. The purpose of this paper is to place these recommendations in the context of federal theory and in particular to establish a link between policy choices deemed to be economically sustainable and those that may be politically sustainable. To facilitate this, the paper employs recent perspectives in the rational choice and comparative politics literature on the self-sustainability of federal systems and applies these to European monetary union. The paper concludes that the economic case both for the Stability and Growth Pact in its present form and for those proposals that provide alternative means of imposing fiscal discipline on member states is fraught with problems. In particular, the economists' prescriptions conflict with the conditions necessary for maintaining political sustainability. The paper concludes that, given the problems associated with federal level fiscal rules, fiscal discipline should be reserved to the member state policy level.
- Obinger H., Leibfried S., Castles F. G. "Bypasses to a social Europe? Lessons from federal experience", Journal of European Public Policy, Volume 12, No 3 / June 2005.
- Occhipinti J., "Policing Across the Atlantic: EU-US Relations & Transnational Crime-Fighting", The Bologna Center Journal of International Affairs, vol. 8, Spring 2005
- Oikonomou I., "The Transatlantic dimension of the European Security Strategy: Towards a policy of 'Discursive Conciliation'?", The Bologna Center Journal of International Affairs, vol. 8, Spring 2005
- Sepos A., "The national coordination of EU policy: Organisational efficiency and European outcomes", Journal of European Integration, Volume 27, Number 2, June 2005.

- Stavridis S. & Vallianatou A., "Failing - again- to bridge the democratic accountability gap in the CFSP/ESDP: A critical assessment of the new EU Constitutional Treaty provisions in foreign and defense policy", The Bologna Center Journal of International Affairs, vol. 8, Spring 2005
- Trechsel A. H., "How to federalize the European Union ... and why bother", Journal of European Public Policy, Volume 12, No 3 / June 2005
- Tsardanidis C. & Stavridis S., "The Europeanisation of Greek foreign policy: a critical appraisal", Journal of European Integration, Volume 27, Number 2, June 2005. Abstract: This article presents a critique of the existing consensus in the academic literature of a successful, completed and visible Europeanisation of Greek foreign policy. It is argued that such a view should be qualified. First, at least three different dimensions to the Europeanisation of foreign policy are put forward. Second, Greece's membership is split into three successive periods (1981-1985, 1985-1995, and since 1996) and it is shown that only the first dimension of Europeanisation is visible — and this only in the most recent past (namely, since 1996). Therefore the Europeanisation of Greek foreign policy has still a long way to go before it is completed.
- Αλεξόπουλος Α & Τσεμπελής Γ., «Εμφωλευμένα παίγνια. Η ορθολογική επιλογή στη συγκριτική πολιτική», Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστημης, τ. 25, Μάιος 2005
- Κουτσιαράς Ν., «Κοινωνική Προεδρία, όπως κοινωνική Ευρώπη: η γοήτεια της διαστακτικής μεταρρύθμισης», Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστημης, τ. 25, Μάιος 2005
- Μεταξάς Α.-Ι. Δ, «Η αποδυνάμωση των βάθρων. Για ένα πολιτισμό της αμφισβήτησης», Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστημης, τ. 25, Μάιος 2005
- Ψαρρού Ν., «Η επιρροή του εθνικισμού στην πολιτική ολοκλήρωση της Ευρώπης», Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστημης, τ. 25, Μάιος 2005

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

- 9-10/6/2005: το Κέντρο Στρατηγικών Μελετών του τουρκικού υπουργείου Εξωτερικών (SAM) διοργάνωσε Συνέδριο με θέμα «**Balkan Conference on Cooperation between the Strategic and Research Centers**». Συμμετείχαν 21 ερευνητικά και στρατηγικά κέντρα από 9 χώρες των Βαλκανίων (Αλβανία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Βουλγαρία, Ελλάδα, Κροατία, ΠΓΔΜ, Σερβία, Ρουμανία, Τουρκία) με σκοπό τη δημιουργία ενός «Βαλκανικού δικτύου επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των στρατηγικών και ερευνητικών κέντρων». Το ΕΚΕΜ συμμετείχε στο Συνέδριο με τους αναπλ. καθηγητή Κ. Υφαντή, Πρόεδρο ΕΚΕΜ και Δ. Μαζιώτη, επιστημονικό συνεργάτη ΕΚΕΜ. Άγκυρα
- 11/6/2005: «**Ελληνική μεταποίηση και εμπόριο σε μια αγορά που διευρύνεται: νέα δεδομένα, νέο πλαίσιο πολιτικής, νέα επιχειρηματικότητα**», Ομιλητές: Ν. Διακουλάκης (Σύμβουλος επιχειρήσεων, πρώην ειδικός γραμματέας ΥΠΑΝ), Δ. Μάρδας, (Καθηγητής ΑΠΘ), Θ. Χατζηπαντελής (Καθηγητής ΑΠΘ). Συντονιστής: Κ. Μαμέλης (Δικηγόρος), ΙΣΤΑΜΕ-Ανδρέας Παπανδρέου, Θεσσαλονίκη
- 11/6/2005: «**Απασχόληση και κοινωνική συνοχή σε μια κοινωνία που αλλάζει**», Ομιλητές: Η. Κικίλιας (ερευνητής Ε.Κ.Κ.Ε.), Ν. Μπίστης (μέλος Εθνικού Συμβουλίου), Φ. Σαχινίδης (οικονομολόγος), Α. Στεφανίδης (Πρόεδρος Ελληνικού Συνδέσμου Νέων Επιχειρηματιών Αθηνών – Πειραιώς & Περιχώρων), Συντονιστής: Κ. Θεός, (Μέλος Δ.Σ. ΙΣΤΑΜΕ), ΙΣΤΑΜΕ-Ανδρέας Παπανδρέου, Φάληρο
- 22/6/2005: Το Ίδρυμα Μεσογειακών Μελετών διοργάνωσε εκδήλωση με θέμα «**Ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη: Αιτίες και επιπτώσεις του όχι της Γαλλίας και Ολλανδίας**», Ομιλητές: Π.Κ. Ιωακειμίδης (Καθηγητής Παν/μίου Αθηνών, Μέλος Δ.Σ. ΕΛΙΑΜΕΠ), Τ. Γιαννίτσης (Καθηγητής Παν/μίου Αθηνών), Γ. Μαυρής (Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος VPRS), ΥΠΕΞ

- Στο πλαίσιο του προγράμματος ενημέρωσης των πολιτών του Υπουργείου Εξωτερικών «**Ευρωπαϊκό Σύνταγμα: η Ευρώπη προχωράει η Ελλάδα κερδίζει**» το Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής & Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ) σε συνεργασία με το Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών (ΕΚΕΜ) με την υποστήριξη της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα και του Γραφείου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου πραγματοποίησε τρεις ημερίδες με θέμα: «**Το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα & το Μέλλον της Ευρώπης**».
- 22/6/2005: Ηράκλειο, Συντονιστής: Φ. Παπαθανασίου (δημοσιογράφος, NET), Ομιλητές: αναπλ. καθηγητής (Πανεπιστήμιο Αθηνών, Πρόεδρος ΕΚΕΜ, αναπλ. Καθηγητής Κ. Λάβδας (Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων & Προσωπικού, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Μέλος Δ.Σ. ΕΚΕΜ), αναπλ. καθηγήτρια Μ. Μενδρινού, (Πανεπιστήμιο Κρήτης), αναπλ. καθηγητής Δ. Χρυσόχου (Πανεπιστήμιο Κρήτης)
- 30/6/2005: Μυτιλήνη, Συντονιστής: Θ. Γεωργακόπουλος (δημοσιογράφος, ΕΡΑ), Ομιλητές: καθηγητής Λ. Τσούκαλης (Πανεπιστήμιο Αθηνών, Πρόεδρος ΕΛΙΑΜΕ), Α. Μητσός (Γεν. Διευθυντής, Γενική Διεύθυνση Έρευνας, Ευρωπαϊκή Επιτροπή), Δρ. Ν. Κουτσιαράς (Πανεπιστήμιο Αθηνών)
- 1/7/2005: Το Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών (ΕΚΕΜ), η Ελληνική Εταιρεία Διεθνούς Δικαίου και Διεθνών Σχέσεων και το Περιφερειακό Κέντρο Πληροφόρησης του Ο.Η.Ε. (RUNIC) διοργανώνουν εκδήλωση με θέμα «**60 χρόνια Ηνωμένα Έθνη: Προκλήσεις και Προοπτικές**». Τα θέματα που θα συζητηθούν είναι τα ακόλουθα: ανάπτυξη, ασφάλεια, ανθρώπινα δικαιώματα-κράτος δικαίου-δημοκρατία, αναθεώρηση ου Συμβουλίου Ασφαλείας. Ομιλητές: καθηγητής Κ. Βεργόπουλος (Πάντειο Πανεπιστήμιο), καθηγητής Α. Γιόκαρης, (Πανεπιστήμιο Αθηνών), επικ. Καθηγητής Κ. Μαγκλιβέρας (Πανεπιστήμιο Αιγαίου), Σ. Μουσούρης (τ. Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας Ο.Η.Ε.), καθηγητής Σ. Περράκης (Πάντειο Πανεπιστήμιο), ομότ. καθηγητής Ε. Ρούκουνας (Πρόεδρος Ακαδημίας Αθηνών) Αναπλ. καθηγητής Λ.-Α. Σισυλιάνος (Πανεπιστήμιο Αθηνών), αναπλ. καθηγητής Γ. Τσάλτας (Πάντειο Πανεπιστήμιο), ομότ. καθηγητής Α. Φατούρος (Πανεπιστήμιο Αθηνών), Δ. Φατούρος (Υπεύθυνος του γραφείου για την Ελλάδα στο Κέντρο Πληροφόρησης του ΟΗΕ), αναπλ. καθηγητής Α. Χουλιάρας (Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο), καθηγητής Κ. Χατζηκωνσταντίνου (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης), αναπλ. Κ. Υφαντής, (Πανεπιστήμιο Αθηνών, Πρόεδρος ΕΚΕΜ), ΥΠΕΞ

Εβδομαδιαίες Συνεδριάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

25.5.05

- Υιοθετεί Σχέδιο Δήλωσης για τις Κατευθυντήριες Αρχές της Αειφόρου Ανάπτυξης και σχετική Ανακοίνωση, ανταποκρινόμενη σε αίτημα του Ευρ. Συμβουλίου του Μαρτίου. Τα έγγραφα αυτά θα αποτελέσουν βάση για την αναθεώρηση της Στρατηγικής για την Αειφόρο Ανάπτυξη που υιοθετήθηκε το 2001 στο Gothenburg.
- Εκδίδει Ανακοίνωση με στόχο να βελτιωθεί η ανεξαρτησία, η ακεραιότητα και η υπευθυνότητα των εθνικών και των κοινοτικών στατιστικών στοιχείων.
- Εγκρίνει το Ιταλικό σχέδιο κατανομής των δικαιωμάτων εκπομπής CO₂

1.6.05

- Υιοθετεί πενταετές πρόγραμμα δράσης για την ενίσχυση της ψηφιακής οικονομίας: i2010: Ευρωπαϊκή Κοινωνία της Πληροφορίας <http://europa.eu.int/i2010>
- Το έτος 2007 καθορίζεται ως «Ευρωπαϊκό έτος ίσων ευκαιριών για όλους»
- Εκδίδεται η έκθεση της Ευρ. Επιτροπής για τα Δημόσια Οικονομικά της Ένωσης. Η Ευρ. Επιτροπή καλεί τα κράτη-μέλη να κρατήσουν τις δεσμεύσεις τους για σφικτές δημοσιονομικές πολιτικές. http://europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/publicfinance_en.htm
- Εθνικές Ενισχύσεις:
 - ο Εγκρίνει την αναδιοργάνωση των κρατικών στρατιωτικών ναυπηγείων της Ισπανίας.
 - ο Εγκρίνει νέο Γαλλικό σχέδιο φορολογικών απαλλαγών σε περιπτώσεις εξαγοράς προβληματικών βιομηχανικών επιχειρήσεων.
 - ο Αρχίζει έρευνα στην δημόσια υποστήριξη των ναυπηγείων Gdynia, Gdańsk και Szczecin της Πολωνίας.

8.6.05

- Ξεκινά διαδικασίες υπερβάλλοντος ελλείμματος εναντίον της Ιταλίας με τη δημοσίευση έκθεσης η οποία βρίσκει ότι το δημόσιο έλλειμμα στην Ιταλία υπερέβη το 3% του ΑΕΠ το 2003 και 2004 και αναμένεται να ξεπεράσει αυτό το όριο και το 2005 εκτός εάν εφαρμοστούν αλλαγές πολιτικής. http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/procedures_en.htm
- Υιοθετεί σχέδιο δράσης για την αναμόρφωση των κρατικών ενισχύσεων από τα κράτη-μέλη προς την κατεύθυνση της τόνωσης του βιομηχανικού τομέα και της απασχόλησης, της εξασφάλισης της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής και την βελτίωση των δημοσίων υπηρεσιών.
- Κρατικές ενισχύσεις
 - ο έγκριση ενίσχυσης του Γαλλικού μελλοντικού Καναλιού Διεθνών Ειδήσεων
 - ο έγκριση ενίσχυσης του Ταμείου Μετάδοσης της Ιρλανδικής Γλώσσας της Βόρειας Ιρλανδίας (Northern Irish Language Broadcast Fund)
 - ο έγκριση συμμετοχής του κράτους στην αύξηση κεφαλαίου της Alitalia

15/6/05

- Αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών της για την καλύτερη αξιολόγηση των επιπτώσεων των προτάσεων που υποβάλλει, στο πλαίσιο της δέσμευσης που έχει αναλάβει για τη βελτίωση της νομοθεσίας
- Επιβολή προστίμου 60 εκατ. ευρώ στην AstraZeneca σχετικά με την προώθηση του φαρμάκου της Losec, για το στομαχικό έλκος.
- Υιοθέτηση τριών Ανακοινώσεων σχετικά με την εσωτερική διαχείριση (management) των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
- Υιοθέτηση στρατηγικής για την επίτευξη των στόχων της Διάσκεψης Κορυφής των Ηνωμένων Εθνών, η οποία πρόκειται να διεξαχθεί από τις 14 έως τις 16 Σεπτεμβρίου 2005

22.6.05

- Προτείνει εκτενείς μεταρρυθμίσεις στην αγορά του τομέα της ζάχαρης με σκοπό την τόνωση της ανταγωνιστικότητας και της ενίσχυσης της θέσης της ΕΕ στον τρέχοντα γύρο διαπραγματεύσεων για το παγκόσμιο εμπόριο
- Υιοθετεί Πράσινη Βίβλο με σκοπό να θέσει το θέμα της εξοικονόμησης ενέργειας σε προτεραιότητα.
- Υιοθετεί έκθεση που διαπιστώνει ότι τα κριτήρια ελλείμματος και χρέους δεν καλύπτονται από την Πορτογαλία.
- Υιοθετεί απόφαση που δεσμεύει την Coca-Cola να αποφεύγει πρακτικές όπως για παράδειγμα την καθιέρωση αποκλειστικών συμφωνιών με καταστήματα και καφετέριες που μειώνουν την επιλογή των καταναλωτών
- Κρατικές Ενισχύσεις:
 - ο Εγκρίνει ενίσχυση της Βρετανικής κυβέρνησης προς την εταιρία εκμετάλλευσης του τούνελ της Μάγχης.
 - ο Εγκρίνει ενίσχυση των κυβερνήσεων της Πολωνίας, Γερμανίας και Ουγγαρίας προς τον τομέα ορυχείων άνθρακα.